

קו נטוי 17

כתב עת לספרות ולאמנות
משותף למורים ולסטודנטים
במכללה האקדמית לחינוך
אורנים



עודד הירש
הביתה
2010
צילום מתוך עבודת וידאו
02:09 דק'

ובמקום בו עָצְרוּנוּ נִשְׁאַרוּ תְּמוּלֵינוּ וְשִׁלְשׁוּמֵינוּ
וְאִישׁ בָּבּוֹא תוֹרוֹ יָשׁוּב אֶל שְׁמוֹ וְאֶל חַיּוֹ,
וַיִּרְגַע וַיִּשְׁעַן וַיִּשְׁדֵּל אֶת לְבוֹ הָרֶץ לְפָנָיו.

וְהָרוּחַ תָּשׁוּב לְעַנְפֵים
וְגַם הַמַּיִם יִנְיְחוּ לָנוּ.

חיים גורי, מתוך "ובמקום בו עצרונו" (שושנת רוחות, 1963).

עורכים: עידית לבבי גבאי, חגי רוגני
עיצוב גרפי: כפיר מלכא
דפוס: ע.ר. הדפסות בע"מ

המידות של יצירות האמנות ניתנות בסנטימטרים

כתובת המערכת:

קו נטוי, כתב עת לטפרות ולאמנות
המכללה האקדמית לחינוך, אורנים
דאר טבעון 3600600
טלפון: 050-6557656
מייל: kavnatuy@gmail.com

דף באתר אורנים

www.ornim.ac.il/sites/heb/about/kav-natui/Pages/default.aspx

© כל הזכויות שמורות ליוצרים ולמכללה האקדמית לחינוך, אורנים



תוכן העניינים

עודד הירש	הביתה	3
עידית לבבי גבאי, חגי רוגני	קו העורכים	8
סיסאי בן פסח	בתוך עולם לא מוכר	11
סמדר אליאס	דיוקן עצמי	12
סמדר אליאס	ללא כותרת	13
גרמאו מנגיסטו	לא בן-אישה כי אם צבר	14
גרמאו מנגיסטו	שישים דקות עודפות	16
סופיה קליוקין	שפת אם	20
עודד הירש	In the Dunes	22
עידן מורים	המזרחי למזרחיים ללא מזרח	24
עידן מורים	המזרחי והצבא	25
שניאור זלמן רוכברגר	דרך עולם עייף	26
סיסאי בן פסח	שמים	28
סיסאי בן פסח	אנוף כציפור	29
אסתר יוסופוב	* בין השכמות	30
רונית ציוני	בין שמיים וארץ	31
רותי הלבית ביהן	מסך הדמעות	32
רותי הלבית ביהן	השמיים נפלו עלי	33
שרון שמע עמר	קרעי זכרונות	34
נג'ואן זועבי	פוריות ישראלית	35
נג'ואן זועבי	בוקר חפוז	36
מיכל ברשישט	על שולחן הכתיבה מונחים	37
מיכל ברשישט	עמידה	38
הדס שדה	נקודת אפס	39
גליה לוי ונטורה	מחשבות מזדחלות	40
יוסיף אוטקין	הקדשה	41
מרוסית: אלכס פולישוק		
עומר ולדמן	ואודל וישמע אל	42
חגית שני	בלרינה	45
עפרי שהם	האמת	46
דורית ישראל	דע	47

סיגל מזל	באנג באנג	90
צביה גולן	פלטפורמה חינוכית	92
שלומית אתגר	מוריס	94
שמעון בוזגלו	עָקָר	97
שמעון בוזגלו	נאום חנה	98
יעל פויס	דורות	100
גוני בן-ישראל קסטו	אחותי	102
אבירו לילו	עצים בחשבה	103
אבירו לילו	זיכרון של געגוע ז	104
מופיד סידאוי	בוקר	105
מופיד סידאוי	תנועה	106
גפן שטרן	ללא כותרת	108
שרון שמע עמר	צלילות הדעת	110
שרון שמע עמר	מוסיקה נשברת	111
חזה לו- יון	טיפולוגיות של הרס	112
מריה סאלח מחאמיד	ללא כותרת	114
אמירה פודי	שכולות	116
משה ב. יצחקי	אסקפזים	118
דורית ישראל	בנגוק	119
אחיעזר סוירי	פירורים של איים	120
שמעון בוזגלו	נרקיסוס בן 52	123
אלי שמיר	דיוקן הדדי בנוף	124
אילת אטינגר	פרס היצירה ע"ש מרווין ריינשטיין	125
אילן צור	קין	126
אילן צור	הבל	127
שלומי ללוש	רבי עקיבא והמת	128
שלומי ללוש	איש עירום ושחור כפחם	129
עידן מורים	א-דורה מוחמד א-דורה מוחמד	130
רותם רובינזון	איך משורר כותב במדבר	133
בוריס פסטרנק	לא נאה להיות ידוע	134
מרוסית: אלכס פולישוק		
אנה בלנדיאנה	ציד	135
מרומנית: משה ב. יצחקי		
משה ב. יצחקי	רפואה שלימה	136
ראובן שהם	שירים הם לפעמים געגועים	137
שלומי ללוש	בֵּית אֲבֵל	138
שלומי ללוש	בית הקברות 2	139
	רשימת משתתפים	140

פרדוס חביב אללה	עיניים	48
מערבית: דליה אלטורי וחגי רוגני		
חלמה נבו	מסע	49
שמעון בוזגלו	הארון	50
אסתר יוסופוב	* הנסיון מספר	51
נועה לויין חריף	חלון	52
נועה לויין חריף	חלום	53
נועה לויין חריף	* ואני ימים	54
נועה לויין חריף	שקיעה	55
נועה לויין חריף	כלילה	56
דניאל יהלום	* נערה מתישבת	57
לאונרד כהן	בעומק אלף נשיקות	58
מאנגלית: גל אשל		
גל אשל	מר כהן	60
ליאונרד כהן	חווה	62
מאנגלית : חגי רוגני		
אסף רומאנו	* באנו לכלל ספק	64
אסף רומאנו	* ובשוך הרעש הלבן	65
אסף רומאנו	* את עיניך הנכתבות	66
אסף רומאנו	עכשיו האור	67
נופר לוי	השיחה	68
אורטל הרציג	ימים נוראיים	69
אורטל הרציג	סדקים	70
אסף רומאנו	ואז הבית שר	71
מיקי צדיק	ללא כותרת	72
מיקי צדיק	ללא כותרת	73
אורנה אורן יזרעאלי	בת אורנים	74
אורנה אורן יזרעאלי	אל המעיין	75
אורנה אורן יזרעאלי	האולם מאוורר	76
מאשה דוב	ילדה מתחבאת	78
מאשה דוב	נסיכה שלו	79
אורית שלוש מזרחי	יובי	80
אורית שלוש מזרחי	הלוחמת	81
דורון אדוריאן	ללא כותרת	82
חגית פולק	התייצבות	83
דורון אדוריאן	ללא כותרת	85
אביב בורונשטיין	המילואמניק	86

קו העורכים

עידית לבבי גבאי וחגי רוגני

מהי קהילת אורנים אם לא ייצוג נאמן של החברה הישראלית, שכולה משפחות ושבתים וקהלים שונים ומגוונים החיים אלה לצד אלה ואלה בתוך אלה, ובה בעת ממשיכים לקיים את המיוחד לכל אחד מהם בשפה, בשיח, במנהג, בלבוש, במזון, באמונה, בתחושת הזהות. וכל זה בלי לסטות מהמטרות המשותפות שלשמן הגיעו לאורנים – למידה אקדמית איכותית, התחנכות, יצירה ומחקר המתנהלים בתוך חיים סטודנטיאליים תוססים. בין הקבוצות הייחודיות בנוף אורנים נזכיר את יוצאי ברית המועצות לשעבר וצאצאיהם, שאמנם גדלו בארץ אך בבית דיברו רוסית; את יוצאי אתיופיה, בנייהם ובנותיהם, שהלשונות המדוברות בארץ מוצאם עדיין שגורות בפייהם; את אלה המחוברים לזהותם המזרחית; את הישראלים-הפלסטינים שהעברית היא שפתם השנייה, ואולי אף השלישית; וכן אוכלוסייה ייחודית שהצטרפה אלינו רק לאחרונה – החרדים. ויש עוד. לכל אלה נותן הגיליון הנוכחי של קו נטוי ביטוי מיוחד. וכך תמצאו כאן סיפור אהבה לשפה העברית בתוך בית דובר רוסית (סופיה קליוקין) ותרגומים מהשירה הרוסית (אלכס פולישוק); סיפורים, שירים ויצירות אמנות המתארים את חלום העלייה מאתיופיה ואת חבלי הקליטה בארץ (סיסאי בן פסח, גרמאו מנגיסטו, סמדר אליאס); שירים של יוצרים המדגישים את מזרחיותם (עידן מורים, שרון שמע עמר); שיר המבטא עולם רוחני מורכב שכתב צעיר חרדי (שניאור רוכברגר); שירים שנכתבו במקורם בערבית, וכנהוג בקו נטוי מאז ראשיתו הם מוצגים בערבית ובעברית, מקור לצד תרגום (מופיד סידאוי, פרדוס חביב אללה), ועוד.

מלבד זאת ממשיך הקו להביא מגוון של שירים, סיפורים ויצירות אמנות בנושאים שונים. שוב ושוב תמצאו יצירות המבטאות מחאה חברתית, או כאלה המשקפות היבטים ייחודיים של המציאות הישראלית, כמו גם יצירות ליריות בנושאים המעסיקים יוצרים מאז ומעולם: זיכרונות ילדות, אהבה וזוגיות, יחסי הורים ילדים, בעיות זהות ועוד. בהקשר זה נציין גם את זוכי פרס היצירה על שם מרווין ריינשטיין, שיצירותיהם מתפרסמות במדור מקובץ בגיליון זה. ברוח דברים אלה, בבקשנו להרחיב את מנעד המבטים והקולות, פתחנו גם כמה חלונות ליוצרים אורחים שהתדפקו על דלתנו.

ובין כל האירועים הסוערים שסביבנו, דווקא מותו בנובמבר האחרון של הזמק המשורר ואיש הרוח לאונרד כהן עורר אצלנו גלים והדים מיוחדים. הוא מיוצג בתרגומים ובמחווה לשיריו שלא יישכחו. "מחולל מסחר / נעימות של שרפים / בקולות ההיכל / מיתרים ששופים..." כותב לזכרו גל אשל.

בגיליון זה אנחנו נפרדים מאחד משני המייסדים של קו נטוי, המשורר, המתרגם והמורה משה ב. יצחקי. משה הוא העורך הראשון, המיתולוגי, של כתב העת. הוא זה שיחד עם עידית לבבי גבאי יזם, יצר וערך מאז שנת אלפיים במת יצירה ייחודית לקהילת אורנים על כל ענפיה, שבה השירה, הספרות והאמנות נפגשות ומהדהדות זו בזו, בית יוצר ומרחב תרבותי ער שאין כדוגמתו באקדמיה הישראלית. אנחנו מודים למשה על שנים של עשייה מבורכת, מאחלים לו הצלחה בתפקידו החדש כדיקן הפקולטה ללימודים מתקדמים וממשיכים לראות בו שותף קרוב בקו נטוי. וכך הוא כותב בשירו "אסקפיזם" המופיע בגיליון זה: "אֵיךְ אֶסְרֵב לְשִׁירָה / מֵעֵין הַנּוֹבֵעַ בְּמַדְבָּרִי / בְּנוֹה אֶהְבְּתָה / שִׁירָה הַמְסַרְבֶּת / לְגֹזַע".

סיסאי בן פסח

בתוך עולם לא מוכר

הגעתי לכאן אלמוני
לא ידעתי מי אני
רצתי אחרי בלם
שכחתי עצמי אבוד ונבלם
בתוך הבלי העולם.

עכשו איני יודע לאן אפנה
מה צפוי לי, מה יהיה
מסביבי צוהלים ואני לבדי
צחוק בזה לא שמעתי מעודי
לבדי ביניהם, בין היום למחר.
בתוך עולם לא מוכר.

מתוך הספר "בדרך החלום", טרקליון, 2005



סמדר אליאס
ללא כותרת
2007
צילום מעובד



סמדר אליאס
דיוקן עצמי
2007
תחריט ואקוטינטה
25x25

לא בן־אישה כי אם צבר

תמו שלושה ימים תמימים שהבת המעוברת הייתה עוברת בתנוחה בטלה בבית חולים ברזילי באשקלון. האם השגיחה עליה יום וליל וחיכתה בקוצר רוח ליום שהאחת תתהווה לשתיים או לשניים. והנה, דווקא ביום חמישי אשר עתיד להירשם ביומנו של החזאי הלאומי כיום החם ביותר מימות הקיץ, החליטה הבת להביא לאוויר העולם פרי בטנה וילדתה. שעה שמנת חמצן ראשונה חדרה לריאות הבתולות של העולל ובישרה לו את תוכן החיים, ובהגיבו בזעקה בראשיתית גורלית, צלצול טלפון תקיף הפר את מנוחת הסב, אב היולדת, ששכב בגפו במיטתו הזוגית בביתו בקרית גת.

"מזל טוב לנו, בתנו ילדה בן, בן צבר", הודיעה האישה אושר גדושה.

אב היולדת טעון זעם עצום טיפס בעצמות חורקות לאוטובוס מלא עד אפס מקום בנוסעים, תומך גופו הרועד בקרירות המרכבה עשה בעמידה כל הדרך, ובהגיע לבית החולים קיבלה היולדת את אביה בספר פנים יפות, אך הוא קידם אותה בפנים חמורות, ואלמלא הבטיח לשונו בין לסתותיו, זעמו היה מתפרץ בפרץ מילים והולם. ולאחר עמידה דוממת, האב פרש הצדה לשיחה מתלחשת עם אשתו.

"ההיא הביאה בן אישה' (ילד שאביו אינו ידוע)", מירר האב, גורר את אשתו הרחק מבתו.

"אישי, התנחם נא בכך כי בתנו הביאה לאוויר עולם בן צבר", הבהירה האישה. "בן צבר, מה זה צבר", שאל, כאילו המידע החדש עומד לחולל שינוי מקצה עד קצה במעמדו של הנולד.

"כל ילד אשר נולד כאן בארץ ישראלים מכונה 'צבר', צבר זה 'קולקאל'", השיבה האישה. "קולקאל ייקראו! השם הזה מתאים באמת לילדי ישראל, בייחוד לילדים שמגיחים לעולם הזה בלי שיהיה להם אב בעל דמות וזהות. והנה כקולקאל הקוצני אשר דוקר הן את הצמחים הסמוכים לו והן את עצמו, כך הילדים האלה דוקרים ראשונה בכבוד הורים, באחרונה דוקרים עצמם למוות במחט הקטל."

"הקשב נא אישי, אתה מחטיא את המשמעות האמתית המתלווה לכינוי הצברים בישראל הם מתוקים וידידותיים מאוד מאוד עם חבריהם, שכניהם ועמם, הם יודעים להיות דוקרנים אך ורק עם אויביהם ואויבי עמם. הצברים נלחמים בחירוף נפש למען ישכון עמם בשלום בארצו."

"נולד לי נכד 'קולקאל'. עיניים שלך נפתחו. הרי תמיד אמרתי לך, בארץ הזאת הילדים שייכים לממשלה. הם נורעים לרחם אמם על ידי אבות נטולי שם וזהות, נולדים בבית חולים ומתערבבים עם הרבה תינוקות ומחולקים לאימהות באופן אקראי. בתוך חודשים אחדים התינוקות נשלחים לפעוטון, שם הם יונקים כל היום משדי גננות, בשוכם הביתה מסרבים לינוק חלב אמם ובהדרגה הם מתקרבים יותר ויותר לממשלה ומתרחקים מהוריהם. האמת, אשמח מאוד אם הממשלה תיאות לקחת 'בן אישה' זה, לפני ששרידי הכבוד המעטים אשר נותרו לי יאבדו לחלוטין."

"אבא, בישרה היולדת ממיטתה אל אביה. "בני אינו 'בן אישה', כי אם לו אב מוליד מוכר ומכובד ומכבד:"

"ילדה סוררת! זה שאת יודעת את זהות האב אינו משנה במאומה את העובדה שבנך הוא 'בן אישה' כי הבאת אותו בלי להינשא כדת משה וישראל ובלי לקבל ברכה מאביך", שאג האב.

"הירגע נא אבי, חשבתי לספר לך יותר מפעם אחת על בחיר לבי, אלא פחד פחדתי מפניך כי חששתי מתגובתך. בסוף נודע לי מפי רופאים כי נושאת אנוכי ברחמי עובר ולכן הקדמתי להתחתן מבלי להודיע לך על כך. נכדך אינו 'בן אישה', כי אם בן צבר" השלושה התרוממו ביחידות ממקומם ופסעו אט אט אל מיטות התינוקות. "אחות, היכן התינוק שלי?" שאלה היולדת. "במיטה מספר 7 הוא", ענתה האחות. ואב היולדת ניגש אל התינוק, הביט בו ארוכות ואמר: "התינוק דומה לאבא שלו."

"אבא, אתה לא מכיר את אב התינוק", שאלה בפליאה היולדת הטרייה. "אני לא עיוור צבעים, הילד דומה לאביו", השיב האב, נועץ מבט ממוקד באיש בהיר גוון שנקלט ראשון במבטו.

והיולדת טלטלה ראשה לצדדים בשלילה, והאישה שהפכה בן רגע סבתא לנכד צבר, אמרה: "מה שחשוב עתה הוא שנולד לנו נכד צבר והפך אותנו בן רגע לישראלים." השלושה תלו מבט בתינוק וכל אחד נראה מחפש עצמו בתוך אישוניו.

שישים דקות עודפות

יום בחירות מחוץ, חופש, אפשר לעצור את מחוג השעון המעורר בשישים דקות קדימה, שישים דקות עודפות אפשר לנשום פעם אחת בארבע שנים, ודקות עוברות את יודעת, השלטון לעולם לא עובר, אמר עדנה אסקנדר לאשתו. האישה, אלמיטו אסקנדר, ששהתה דקות ארוכות בצפייה בעצמה במראת הקיר בכניסה לחדר המיטות, תרגמה את משאלת בעלה ועצרה את מחוג השעון בשישים דקות אחר שעת ההשכמה הקבועה, השעה שש.

שכבה יהיה לי טוב, מה עוד יכול אדם כמוני לבקש, צהל אסקנדר, ומשך את הפוך הזוגי המרופד, כיסה בו את כל פרצופו וניסה לנמנם את הלילה הארוך. אל תתלהב יותר מדי, השעה עוברת כהרף עין; השעה הטובה חולפת כצלו של ענן אוגוסט נדיר; השעה הטובה דוהרת בשגרת היום ועל אחת כמה וכמה בשינה עמוקה, היא עפה, ציננה האישה את התרגשותו. הבעל נעץ בה מבט מלא צער כאילו הבין היום יותר מתמיד כי האישה לצדו לא רק שאינה יודעת כלל את אופי עבודתו ואת כוח הסבל ותעצומות הנפש הנתבעות ממנו, אלא גם אף פעם לא הייתה קשובה לתלונותיו. בשובו מהעבודה, ביום טוב או במילוי משימות בית רגילות כגון לקיחת ילדים לגן, פינני פח אשפה, נהג להתאונן: יקירתי, יודעת את היטב כי אני עובד בגיהינום, הבית בעבורי הוא גן עדן, והדבר האחרון שאני חפץ בו, את יודעת, זה שמישהו יהפוך גם את מפלטי האחרון לתופת!

תופת! מופת הוא הבית בעבורך, מופת המופתים. מה אתה עושה אישי? מתוך ברזל כל היום, שב הביתה שרוף פנים אש, מתקלח, אוכל לחם אחיד בדבש והולך לישון שנת מלכים. מה אני עושה אישי? היודע אתה סבלי, ומר גורלי? איך, מדוע, למה תדע, הרי טרוד אתה בסבל המדומה שלך, מכונס בתוך עצמך. אגיד לך אני בעצמי עמלי, אספר לך סבלי, הטה רק הטה אוזן קשבת והקשב. והנה סדר יומי ומקצת תלאותיו: משכימה אני שעה לפניך בכל בוקר, מכינה אוכל בשבילך ובשביל

שלוש הבנות שהבאת איתך, כל היום מקרצפת בחמש אצבעותיי את גבם הצפוד של הקשישים הנוטים למות ואף פעמים הרבה הופכת לעדה על כורחי לקץ נשימתם או לעצימת העין האחרונה שלהם. הגד אישי עכשיו, הגד אתה, מי בתוך הגיהינום בעודו בחיים?

אל תצטדק ואל תענה לי. רק הוסף והקשב נא לי, אמרה אלמיטו, והמשיכה, מה לנו שינה בשישים הדקות העודפות, הבה ננצל אותן להחלטה הרת גורל, שתשנה מקצה זה עד קצה זה את חיינו. ראה אישי, מחר האזרחים בוחרים ראש ממשלה. הרבה אנשים שרכשו יכולת רטורית וניחנו בכוח תמרון והטעייה, מבקשים מכלל האזרחים, ואפילו מהאזרחים הפשוטים ביותר, שעובדים בהתכת פלדה או בקרצוף גב זקנים, להושיב אותם על כס השלטון ולהפקיד בידיהם את משרת ההנהגה.

כל-כך הרבה אנשים, הרבה אנשים כל-כך, מוכנים להוציא אותנו מחיי גיהינום, כולם נשבעים כי יש להם כוונות טובות ומיטיבות, איך נוכל לבחור ביניהם, איך נדע מי לטובתנו ומי לרעתנו, שאל אסקנדר בפנים סמוקות. זה פשוט, פשוט מאוד, השיבה אלמיטו בפסקנות, נבדוק כל מועמד לפי הצרכים החיוניים שלנו. מה הם הצרכים הממשיים שלנו, לא לעבוד בהתכת ברזל ולא לעבוד בקרצוף גב זקנים, ולעבוד בעבודה מכבדת את בעליה ולהתפרנס בכבוד, נכון, הביטה אלמיטו בבעלה במעין מבט מבטיח.

כן, אכן כן, אמר אסקנדר, מפיג במידת מה את תחושת הבלבול שרישתה את פרצופו. פעם הגיע שר העבודה והתעשייה למפעל הפלדה שבו אני עובד. בהתלהבות חשתי אליו, בידי מכשיר ההתכה בוער ולשון אש מתלהטת בו. ברם שומרי ראשו התנפלו עלי בטרם עת, השפילו לקרקע והצמידו פרצופי לנעליו המבריקות והיוקרתיות של השר, התפלשתי באבק רגליו – קפיצת מדרגה ממש, ממפעלי המתכת, שאול תחתיות, לרגלי האולימפוס. מה רציתי בסך הכול, רציתי לשפוך בפני השר את אשר על לבי, רציתי לומר לו: עמיתיי ואני עובדים בעבודה שורפת פנים, ותגמולים לה בטלים בשישים. אולם שומרי ראשו אף פעם לא נותנים לאזרח פשוט, נאמן ומסור לעבודה להתקרב אליו ולהשמיע את תלונותיו.

ככה עשו לך, אישי היקר והאהוב! אם כך, שר העבודה והתעשייה לא יעבור דרך הבחירה שלנו. לא נבחר בו, וגם נגיד לשכנינו הטובים את הסיפור שלך, והם יחרימו אותו כאות הזדהות עמך. אסור לבחור בשר ששומרי מונעים מאזרח לנהל שיח עם נבחריו. גם אצלי בעבודה הגיעה שרת הרווחה, זו שדואגת לשמור

את האזרחים עניים. היא ראתה אותי מקרצפת את הגב הצפוד של הזקן הנוטה למות. היא שאלה אותו אם הוא צריך מטפלת אחרת. הזקן המסכן, חולה פרקינסון, רעד בכל גופו, הבינה השרה שהוא מאשר את הצעתה, ואז ציוותה ברשעות: פטרו את האישה הזאת מיד, מנו במקומה מטפלת אחרת, ועושי דברה, בלי שהות ובלי הסתייגות גירשו אותי מעבודתי. אטומה בחיי, שרת הרווחה הזאת, אטומה לסבל אנוש ומנוכרת מהאזרח הפשוט.

אם כך, אמר אסקנדר, שרה אטומה מעין זו היא מחוץ לבחירה שלנו. אם היא תיבחר שוב, את תמשיכי לקרצף את גבם של עוד זקנים נוטים למות, ואני אמשיך להישרף באש התופת בשאל תחתיות. מה דעתך לבחור במעמד החדש, ששונא את החרדים שנאת מוות?

מה קרה לך אישי, מה קרה לך, נפלת על הראש והחלקת על השכל, נבחר באיש עוכר ישראל? אם תבחר בו במפעל הפלדה יביאו לך ארוחות מבשר חזיר במקום בשר תרנגול הודו, אני יודעת אפילו בשר עוף בקושי מתעכל בקיבתך, בשר חזיר לא רק לא יתעכל בקיבתך, הוא ישלח את נשמתך הישר לגיהנום לעדי עד.

חס וחלילה וחלילה וחס! אמר אסקנדר בזעזוע ובסלידה, ושאל, מה דעתך לבחור במעמד שונא חילונים שנאת מוות, ומטיף למדינת הלכה – כאילו תהיה לנו מדינה שהייתה בתקופת שלמה המלך. אישי, איך אתה יכול להעלות על דעתך בחירה זו כבחירה סבירה. אתה יודע אישי, אנשים אלה מקריבים את החיים הממשיים לחיים בעולם הבא, שאיש אינו יודע מה טיבם באמת. התרצה שיהיה לנו עוד מלך ואלף נשים לו, ממש הפקרות, בית זונות, חסר לנו להפוך את הכנסת למכון בריאות.

אני לא מבין, אמר אסקנדר, מבולבל קצת כדרכו, כאילו את אומרת שאלף נשים לגבר אחד זה לא רעיון טוב? זה לא רק רעיון לא טוב, זה גם רעיון נפסד לכל הדעות. ראיה נא אישי, למה לו גבר לקחת אלף נשים במלחמת המין שבה הוא תמיד מובס? מה גם, כל גבר הלוקח יותר מאישה אחת סולל כמו ידיו את הדרך המובילה הישר אל פתח התופת. לקחת אישה נוספת, עלבת גופך בעולם הממשי; שרפת נפשך בעולם הנחזה, דע זאת אישי, דע זאת תמיד!

אם כך, אמר אסקנדר, חרדים זה לא רעיון טוב, מספיק לי חיי תופת בעולם הזה, לפחות אשמור לי גן עדן בעולם הבא. אבל מה תגידי על ראש הממשלה הקיים? זה שכותב בידו השמאלית? אתה השתגעת! איבדת לחלוטין את הראש הפעם, מאז שהוא רשם ביד שמאלו את הגורות הכלכליות, יד ימינו התנוונה ולבו התאבן,

והקופה שלנו בבנק ושל אזרחים רבים התרוקנה, צונמי של עוני מציף את הארץ. כשאמרת ארץ, נזכרתי במפלגה המתקראת מרץ, מה עם מרץ? האישה הזאת שהדמוקרטיה שתולה בחיכה, כן האישה שמדברת בלשון ארוכה, מביטה ביהודים; קורצת לערבים, שמה אבן נגף למדינת היהודים, וסוללת דרך לערבים לשלוט בירושלים? איבדת לגמרי שפיותך! צריך לבחור במנהיג שאפילו לשון האש השורצת במכשיר ההתכה שלך אינה גורמת לו להקריב את האינטרסים החיוניים של האזרחים הפשוטים.

אם מדברים על אזרחים פשוטים, אמר אסקנדר, אולי ננסה נא לאתר מועמד פשוט, מישהו דומה לנו, מישהו שעבד בהתכת ברזל או מישהי שעבדה בקרצוף גב זקנים הנוטים למות. אישי, יפה אמרת, ואף הייתי אומרת, דברייך מלחכים את פינות התובנה ומידמים למחשבות של אנשים נבונים במיוחד. אולם המועמדים, רובם ככולם, למדו רק כיצד להפוך את העובד לחלק בלתי-נפרד מהמכונה, כיצד להפוך עובד ליוצר רווחי יותר, או כיצד לפתח שיטות מתוחכמות לדיכוי מרי אזרחי, או כיצד לגרום לאזרח מרוד ושדוד להרגיש מרוצה בעודו אומלל. מה גם איש שהתחיל לעבוד בפלדה, הרצון שלו לעסוק בפוליטיקה מתקרר כמו הפלדה ואף יותר מהפלדה. מה גם אישה העובדת בקרצוף גב זקנים, רצונה לעסוק בפוליטיקה הולך ודועך מיום ליום כמו זקנים, ואף יותר מהזקנים.

בעודם מתלבטים במי לבחור, מחוג השעון היכה בספרה שבע. שישים דקות עודפות נדחפו לטמיון, הלין אסקנדר; שישים דקות עודפות ושש שעות רגילות, תיקנה אלמיטו. הזוג השכים בפנים מנופחות. השניים לבושים בחגיגות, אך מרגישים כבדות ועייפות, אכלו ארוחה קלה ושמו את פעמיהם אל עמדת הקלפי הקרובה בשכונת "רחמי ציון" בירושלים. אף שלא הגיעו לכלל הסכמה, השניים עשו בחירה דומה: האישה נטלה פתק ריק ורשמה שמה; האישה נטלה פתק ריק ורשם שמו, וכך מימשו את זכותם הדמוקרטית. לאחר הביצוע השניים נפגשו ותחושת ניצחון קורנת מפניהם, ושאלו זה את זה: במי בחרת.

בעת ובעונה אחת ענו: אלו הן בחירות אישיות.

שפת אם

בבית מדברים רוסית. רק רוסית. כשנועלים נעליים ויוצאים מהבית גם העולם מדבר רוסית. אבל רק עד הכביש הגדול. אחרי שעוברים את הכביש הגדול יש חורשה של אקליפטוסים. ארוכה, ירוקה ומלאת רחשים. כאן, בחורשה, בדרך אל בית הספר צריך לאסוף את כל המילים בעברית שהשארתי אתמול. מילים בעברית אסור להכניס הביתה, מקומן בחוץ, בקור, בשרב. אף פעם לא מתחת לשמיכה. לא בשיחה בין הבובות שלי, הגמל והצבי. בבית הגמל והצבי מדברים רוסית. למרק יש טעם של רוסית לחלומות צבעי רוסית כחולים. מעולם לא קראתי אימא, תמיד מאמא. את המילה 'סבתא' סבתא לא הכירה. בשעות הערב נדרשתי לקרוא בעברית, בלב, לכתוב בכתב מסודר אותיות בעברית. לשאלות שלי מאמא הייתה מגישה לי מילון ירוק ואומרת: "את ילדה חכמה, את תמצאי את המילים. מאמא לא יודעת מילים בעברית. את תלמידי טוב טוב בבית הספר, אבל בבית רק רוסית".

מדי פעם הייתי מגניבה בתוך כיס המעיל האדום שלי מילה בעברית. מנסה למצוא לה מקום בבית. בתוך המשפט, על המדף, על הלשון או בתוך הלב. לא הצלחתי. המקום היחיד שבו מילים הצליחו לשרוד את הלילה היה על הדף. כתובות בעיפרון. בבוקר הייתי מתעוררת ומגלה שהן עדיין שם ומאמא לא גירשה אותן מהבית. כתבתי. בלי אף שגיאת כתיב. אוספת מילים אל הדף.

בכיתה דיברתי. בעברית. כשהמורה הייתה מבקשת שאשתוק המשכתי לפטפט בעברית. מוצאת טעם לגלגל מילים ללא הרף. ללא הקשה. מילים שעפות ברוח אל השמיים הכחולים, נזרעות בקרקע לחה. מילים צהובות ומילים כחולות. מילים שלא הכרתי ומילים בלתי הגיוניות. למשל "אֶצְטְרוֹנְלוֹט" הוא כינוי לכל מה שהוא לא בדיוק בלוט ולא בדיוק אצטרובל, כי אם כדורים צהובים-ירוקים שנשרו מהאקליפטוסים. "שְׁמֶרְשֶׁקֶט" הוא השם הסודי של גמד חרס בחדר השינה של הוריי. בחטיבה למדתי רוסית לבגרות. קראתי שירה רוסית גבוהה. כמה שיותר

גבוהה כך יותר טוב. בתיכון קברתי את הרוסית שלי עמוק בתוך אדמת אותה חורשה ירוקה. דיברתי בעברית. בעמידה במרכז הספה דקלמתי שירה עברית. התרחקתי מחבורת הרוסים בכיתה וקראתי אלתרמן בהפסקות. בכל מחזה של חנוך לוין שהיה מונח על השידה צמצמתי את שברירי הרוסית שלי. עד שנשאר מעט. מעט מדי. אולי רק משפט אחד בודד וחד, רווי מבטא: "אֶצְטְרוֹנְלוֹט, מְנִיָּה זְבוֹט סוֹנְיָה".



עודד הירש
In the Dunes
2015
צילומים מתוך עבודת וידאו
50:01 דק'

המזרחי למזרחיים ללא מזרח

שרתי בסוכן חסד אלקי
 לאתיופני, לסודני, לאפריקאי שהוא בי בתוכי, מכני את דמי,
 פוצע את עיני בלראות את השיבות שלי אליו,
 שרתי בסוכן אלקי
 לפצועי הגוף
 לקרבנות הגוף, לנשיות הקימת ולא נותנת שליטה למבקשיה,
 שרתי בסוכן אלקי
 לרוסי, לעיר, לחולה הידיש, לפליט מהמקום ההוא, פי הם בי,
 בתוכי, שלא יעזבו,
 כל מה שסובל לא זר לי,
 שרתי בסוכן אלקי,
 ואמרד במשפט סוכן אלקי, ואנגח את מלכות השכינה,
 ואבקש את האדם שאין בי, שמתעתד לצמח בפתע,
 אבוד בכוונו, תודה במבטו, דולק אחר המזרחי הבא,
 אף אני בעצמי שבוני בזרותי.

המזרחי והצבא

אלה להרצח, אלה לתוף המות הקרוב,
 אלה לתוף השחיקה המתמדת
 אלה לתוף דפוסי המדים, אלה לתוף מכבסת המלים,
 אלה לתוף הורגון המעיף
 אלה לתוף האמונה הריקה, אלה לתוף לבי השונא,
 אלה לתוף מפקדי,
 אלה לתוף חרדת הורי, אלה לתוף המלוט משכונתי,
 אלה לתוף בכד מוחי, ואלה ואזיע, לא מפקד מהמלחמה,
 אלה ואזיע מפקד הפרנסה, אלה ואבקיע את ראשי בקיר,
 אלה ואמחץ את ראשי בתקרת הזכוכית, מיומנו של סרבן חבירתי,
 היפסיק להיות שומר החיים של מנצחיו?

דרך עולם עיף

דְּרֵךְ עוֹלָם עֵיף
מְסֻלֹל מְחֻטָּב נֶעַר
דוֹר הוֹלֵךְ אֶל שְׂאוֹל,
חוֹצֵב בְּסֻלַּע שְׁמֻמוֹן
מְחֻשְׁבוֹת בְּלוֹם רְקוּמוֹת בְּשָׁנִים,
תְּנוּאֵי מְלֵא בְּהֶבֶל,
אֲמוֹנוֹת קוֹרְסוֹת בְּתֵנָה
בֵּין גְּעוּגוּעֵי יְלָדוֹת לְשִׁקָּר נְפוּץ

מֵהוֹת שֶׁל תְּקוּפָה,
פְּרֻשֵׁת דְּרָכִים,
לְעֵתִים גְּבַעַה בְּעִמָּק,
נִקְדַּת אוֹר,
תְּקוּדָה קִטְנָה

זְכוּת הִיא לְטַפֵּס עַל הָר,
בְּמִלְחָמָה עַל עֵרָה,
שְׁתַּחֲלֵתָה בְּמַר רֵעֲנֹו,
בְּאִישִׁיּוֹת בְּהַ דְּרֵךְ צִדִּיק

חֶדֶר בַּלֵּב – אֶהְבָּה
גְּדֻלוֹת הַנְּפִשׁ – הֶבְלָה,
מְחֻשְׁבָּה טוֹבָה מוֹעִילָה
גְּאוּלָּה קִטְנָה מִתְּגָלָה

דְּרֵךְ עוֹלָם בְּהִיר,
אֲנוּשׁ קָם לְתַחֲיָה,
נִצְחוֹן בְּמִלְחָמַת הָאָדָם,

חֲדוּשׁ בְּסֻלַּע,
פֶּס וְזָהָב חֲרוּט,
סִימָן חַיִּים,
קִרְבַּת אֱלֹקִים.

שמים

שמים, אדמה
 ארץ, שממה
 לחישה, נשימה
 עיפות, נהמה
 שמים, עם
 ארץ, שם
 צחוק, נם
 רגע, דם
 שמים, ימים
 ארץ, חמים
 לב, נפתחים
 עדינות, אחים
 שמים, לב אנשים
 ארץ, נשימה, לחישה
 חיוק, קופצים אחים
 שעה, נירים נפתחים
 ארץ, חול, שמים
 אדמה, אבנים, מים
 רעה, רגבי רגלים
 יסוד עולם
 נשלם.

אעוף כציפור

פורש כנפים מגביה לשמים
 מתחכה באויר נרטב במים
 עף בצפור במרחבי זמן
 חולף מעל ים נקשר בענן
 נפשי נטויה במרומי שחקים
 שואל דורש באלקים
 ממוצא למוצא בנתיבי נהרות
 מחדר לחדר בתוף מנהרות
 במעברים של זמן נווד
 פורש כנף עם אויר מתמודד
 שב ונח על אדמה רכה.
 בצפור אעוף, אמא מתוקה.

מתוך הספר "בדרך החלום", טרקליון, 2005

בִּין הַשְּׂכֵמוֹת,
 בָּמָה שְׁנַדְמָה לָכֶם בְּגִבְנֹת,
 מְכַנְסוֹת כְּנָפֵי
 הֵן נִפְרָשׁוֹת בְּלִילוֹת
 טוֹפְחוֹת בְּאֵוִיר
 הַשְּׁחֹר וּמַעְלוֹת רוּחַ
 בְּמַעוֹפֵי בֵּין כּוֹכָבִים
 אֲנִי רוֹאֶה אֶת כְּמוֹסוֹת
 הַלֵּב בְּרֹצֶף נְדִיב שֶׁל הַתְּגָלוֹת

בין שמיים וארץ

לב טהור בְּנֵא-לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי (תהלים נא, יב)

גַּם אִם יִגִּיעַ אֶל מְרוֹמֵי הָאֲדָמָה, כְּנַפְיָהֶם לֹא יִפְרָשׁוּ בְּכַנְיָו
 מְחִילֹת כְּבוֹדוֹ מִתּוֹךְ חֲשֵׁף דּוֹמֵעַ לֹא תִהְדָּהד מְקוּלוֹ
 אֹר נוֹגֵה, מִתְגַּעְגַּע, רוֹצֵה לְחֹזֵר אֶל צוּר מְחַצְבָתוֹ
 אֶל טֵהָר הַלֵּב וְרוּחַ נְכוֹן אֲשֶׁר זָכְרָה נִשְׁמָתוֹ
 וְאִם יִבְחַר אֶל רִצְפַת הַשָּׁמַיִם לָשׁוּב לֹא יִזְכֵּר דְּבָר
 נִפְשׁוֹ תְּשׁוּטֵט בְּיַעְרוֹת הַשְּׂכֵמָה תַּחֲפֵשׂ אֶת שְׂבִילֵי הַמַּחְרָר
 וְאִזּוּ יַעֲצֵר, יִקְשִׁיב וְיִבִּין שֶׁהַכֹּל רִקְמַת מְחֻשְׁבָּה
 וּפּוֹרְשֵׁי הַכְּנָפִים יַעֲיִדוּ כִּי דְרָכּוֹ הִיא הַתְּשׁוּבָה



רותי הלביץ כהן
השמיים נפלו עלי
 2015
 טכניקה מעורבת
 400x300
 צילום: ברק ברינקר



רותי הלביץ כהן
מתוך: מסך הדמעות
 2015
 מיצב במוזיאון הרצליה
 צילום: ברק ברינקר

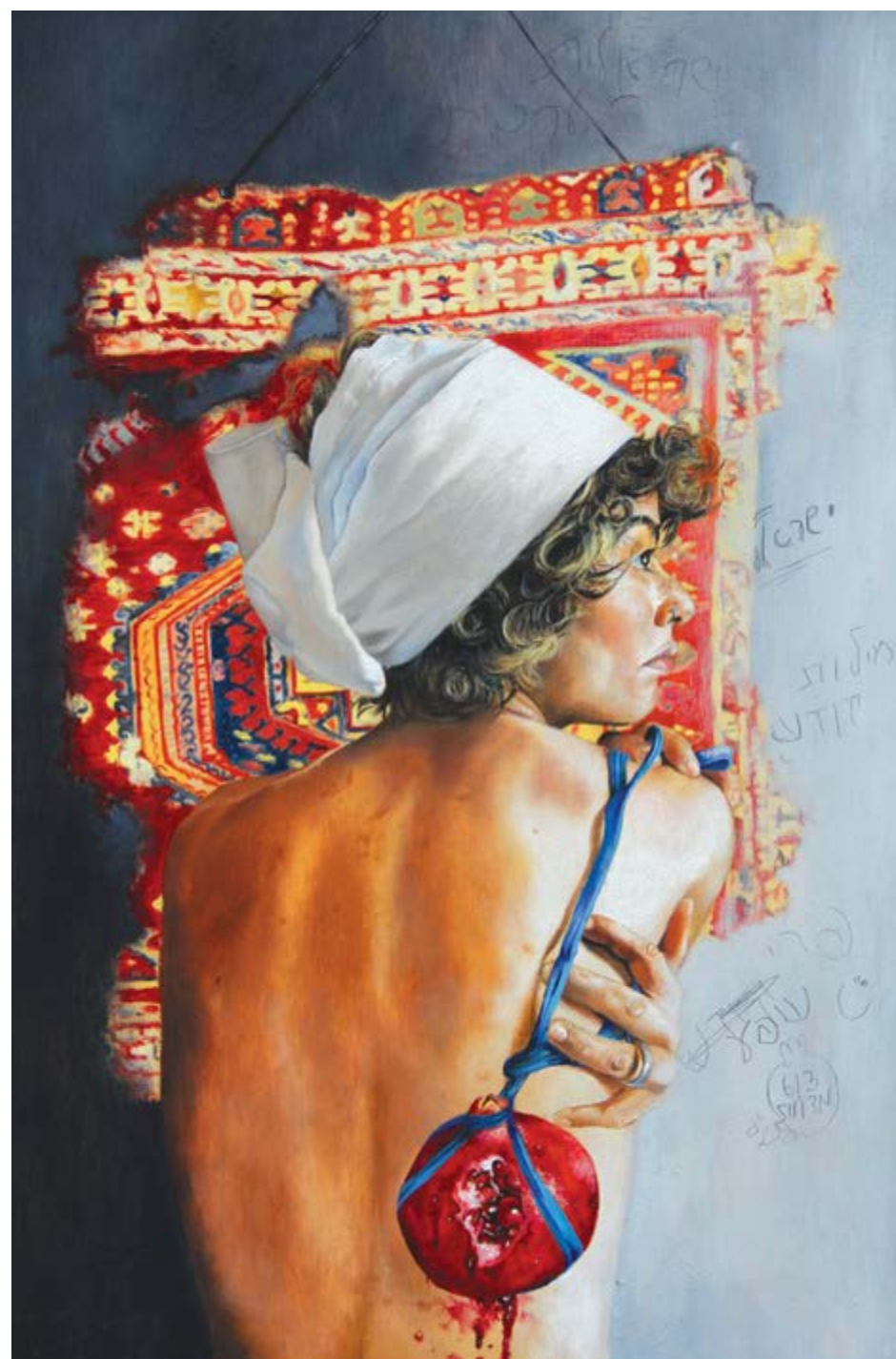
קרעי זיכרונות

הייתי יפה
באור של שקט מוזאוןי,
נכנסת לסליל חוטים סבוף
פסות
ארכות ארכות
מי שהציץ לא ראה את פני
רק הסליל העגל התל בעיניו
אם אני בתוף או בחוץ?
טויתי חוטי מחשבות
קרעי זכרונות של מגע
מה שבינינו, או דיסאוס
ימים יבשות מסעות בדרךכים,
התרחתי סבוף ונצאתי מפנים
רקמתי מלים צבעים קוים
משי פשתן, מימים פשוטים,
לילות מוארי בפתורים זהבים.
לבסוף תלו רקמה במוזאון
אמרו – זו את באמת,
והאירו באור שקט.

<<

נגואן זועבי
פוריות ישראלית
2016
שמן על עץ
76.2x44.45

צילום: לריסה פרמיגה



מיכל ברשישט

על שולחן הכתיבה מונחים

על שלחן הכתיבה מנחים:

באבי גדילה

מאפיה

ורוח

ללא מפרשים

על באבי הגדילה מנחים:

צריבות של דחיה, ספוקים ודחית ספוקים

שאולי עוד אלמד

על המאפיה מנחים:

ששה גדלים

שבבי עפרונות מחדדים

עטיפה של מחק

ואני

עוגנת ללא מפרשים

על מזח שלחן הכתיבה.



נג'ואן זועבי

בוקר חפוז

2016

שמן על עץ

44.45x54.61

צילום: לריסה פרמיגה

עמידה

בְּרַגְעֵי אֶחָד
 אֶחָרֵי רְגָעִים אֵין-סוֹף
 נֶעְמְדָתִי וְנֶעֱשִׂיתִי בְּלִי
 עֲמִידָה
 וְיִבְלָתִי אֶפְלוּ
 לְעוֹף עַל עֲצָמֵי
 וְעִדִּין לְהִיּוֹת
 עֲמִידָה
 וְלֹא הִחַזְרָתִי מֶלֶךְ אַחַת פְּנִימָה
 שְׁחָרְרָתִי אֶת בָּלֵן בְּבִטְחָה
 בְּאֵלֵי דוֹבְרַת הָאֵל אֲנִי
 לְלֹא עוֹרְרִין – לְלֹא סְתִירָה
 פְּנִימִית
 בְּמִשְׁיַחַת אֶמֶת – בְּמִשְׁיַכַת מְכָחֹל
 בְּרִיאָה בְּאַחַת הַבְּרִיּוֹת.

נקודת אפס

שוב חוזרת לאותה הנקודה. שוב מרגישה שהעולם כופה עליה להתחיל מחדש
 לעצור את המרוץ. לא, היא לא הייתה תמימה כשחלפה על פניה בפעם הקודמת,
 יודעת שתתראינה שוב. אבל רצתה להאמין שאולי היא טועה, שאולי מהלך
 החיים יוכיח שהפעם הייתה הצלחה. בדומה לפעם הקודמת שעת האפס הגיעה,
 ושוב היא נהדפת אל עבר הקרקע הקרה. כל שאחזה בו שב וחומק. מתקשה לקום,
 קשה לה למצוא את הכוחות הדרושים. נושמת בכבדות, ראשה צמוד לקרקע,
 מאזין לקולות הבוקעים ממנה.
 הזרמים החבויים בה מזמנים לה כוחות אחרים. היא הודפת את הרצפה,
 מתרוממת ומנערת מעליה את שכבת האבק, לוקחת נשימה קפואה ומביטה אל
 האופק. נדמה שהחסירה פעימה והעולם ממשיך לרגוש ולסעור בחוץ.
 היא מתכווצת במקומה, קופצת אגרופים, דמעה מנצנצת. מרימה מבטה
 לשמים, השמש מסנוורת אותה, חומה ממס את סוגרי לבה, היא לוקחת נשימה
 עמוקה, מחייבת לעצמה, ומתחילה מחדש.

מחשבות מזדחלות

מחשבות מזדחלות
ונדמה כי מקימות
קנוניה נגדי

עוטפות בחותלות
את לבי ששנה
בשופין הדעת.

הנתיח
נשלם כליל,
האט דהרתי
אל מחוזות לא ברוכים.

לבי אלגביש יקר
נשבר
משל לכאב
חדיר געגוע.

מוחי
נחבט בסדן.
שלוכה נצחה בו –
אליה.

הקדשה

אין הסכמה בינינו, ואין אונים,
זה למעלה מבוחי, מבוחר
גבולות נצבו משננים
בין אשרי ואשרה.

בקשי חיים הם, העיפים,
שנים – חשוקות, שפמים – קפוצות,
עומדים על משמרתם, בקיפים
של שתי מעצמות נצות.

1935

מרוסית: אלכס פולישוק

ואודל וישמע אל

טל'ה. אני קורא לך מהערב טל'ה. אין שם רחוק ממך משמך האמתי, יותר ממנו. יבלת בקלות להיות רני או נעמה. זאת זה אני אומר לפני פניך שלא אראה לעולם. לא הלכתי רחוק מדי. לא קראתי לך הרדוף או עינה. קראתי לך בשם השביעי הכי נפוץ בארץ לשנה הזאת. אחרי נעה, תמה, שירה, מאיה, יעל, אדל. כמו בריאת הימים: בראשית ברא ה' את נעה. וביום השני המציא ה' את תמר ואת יעל ואודל וישמע אל. וביום השבת נבראה טל'ה. מכאן אני קורא לך מהערב טל'ה. מהערב שבו ראיתיך לראשונה, עולה מחשפת יום. קו עשירים וארבע מרמת השרון. לעולם לא תקראי טל'ה, ובכל זאת, ודוקא: כל כך אני יודע שיש בך הרבה, ובכל זאת שמך אינו השם שנתן לאשה הרב.

ישבת עם אמה ועם אחיה הקטן. ככה זה נראה בלי לשמע אתכם. שמעתי באזניות את כל האלבוש הראשון של דני רובס ברצף. אמה ישבה עם פנייה אלי ואחיה ישב לידי והסתובב מדי פעם אלי ואת לא הסתובבת מעולם. אמה שלף השמנה עם הבלונד הרפה הדקה המשחיר הלא אמתי, לובשת חלצה שחרה שעליה כתוב בזהב ובכסף Carpe Diem ומסביב פרחים מקספים מתקלפים, וכל פניה אומרים איזה דיאם, אינעל הדיאם שלה על העולם, ואת רואה בריח שלה שהיא קשת דיאם. זאת ההתבטאות של המנח "קשת יום". בשהיום נהיה מוצק ודמוי וקשה בחמר ומכביד את הפנים. ככה דיאם לדיאם עד שבת בשבת, הוא היום שלה הוא היום שלה טל'ה. אלא אם פן צריך לעשות שעות נוספות מאה חמשים אחוז לשעה. אחיה הקטן קולני, ערני, עדין בשער ראשו המקורי, משויץ בשרירי אוננות קטנים שבזרועו השמאלית. וכמה עד כמה קשות הרוץ. עד כמה קשות היום בפניכם. עד כמה קשות היום ושמחה עזת מצח. משברי דבורכם אני טועה לפעמים לחשב שזאת ערבית. שכונות הצפון חולפות לנגד עיניכם בזו אחר זו מתוך הקלות שבזרות גמורה. אמה ואחיה מסתכלים מסביב כל הזמן. רק את לא. למה אני מספר לך את זה, את זה שאף

יודעת יותר מדי טוב, אני מספר לך כמו שאוהב מורה על אהובה ואומר לה: הנה בך נקדת חן. הנה שפתיך. כאן את דומה לאמה. ומה היא לא יודעת את כל זה מעצמה? לא אמרו לך כבר באותו חסר טעם? ובכל פעם, יודעים בלם, הפונה היא בעצם לומר: אני רואה אותך עד הרמה הזאת. עד ככה. רק שלא תלכי.

אל תלכי. טל'ה. אל תלכי. אל תלכי עם כל עורף המשוף לבלי החור. עם שערך הפכה המבטה צהב גרעיני שבשוליו פסים ורדים בהירים. עם פס החזיה הנרד הבהיר הנזהר הרענן המציץ מחלצתו האפרה האומרת רפיון. עם העקבים השחורים המבהיקים הארכים הנושקים מכסאך לקצה הרצפה. כל הלילות. כל הלילות אני רוצה שלא תסתובבי. שכמעט תסתובבי. שמך אולי ברכה. אולי רני או נעמה. שתחיי שוב פעם אחת, עוד פעם אחת, עכשו בשאני רחוק ומסדר לזה, את הקרשנדו הזה של גלוי פניך תעשי שאהיה מפתע בכל פעם שאגלה את פניך, פניך הזוהים לפני אמה עדין בלי הקמטים, פניך שענינו לא נתנו להם סבוי להעביר תחושה אחרת של גלוי העולם. עיניך שלאדם הראשון בהן, שלשמחה הנוטפת בארטיק מטרה בשנת אלפים ושלש, הכל אני זוכה, אל תחשבי, שאחי היה קורא לו "ארטיק פונה", שלענין הנשארות לבדן פקוחות בנשיקה ראשונה, בכל אלה פקוחות באותה מדה עיניך ודוחקות את שאר הרגשות שבפנים. אל תלכי עם המשפט היחיד שנשאר לי ממה שעבר את האזניות, "אני שונאת את העבודה". מה עומסות ידך בשעות החם והאורות הלכנים, המבהירים אותך העומדים על דעתך איה הם קוראים אותך שם, הם יודעים שקוראים לך טל'ה? שקוראים לך שושי, שוני, שינה, שילה, שירה, שפרה, רני ונעמה? וכל השמות האלה, לשעות שבהן את בסויה, את בלם שמעתי מסביבך רק מלילה אהד. רק משעה אחת. ומי יודע. מי יודע על אילו נקודות את יכולה עוד לדרוך את נהרת מראש עם העקבים האלה. את אומרת מה שבטוח בטוח. את אומרת, אני בכל זאת שמעתי אותך אומרת מה שבטוח בטוח. אבל בשחור,

טלִיה, אֲנִי בְּאִתִּי מִבֵּית שֶׁל בְּטָחוֹן. אֲנִי בְּאִתִּי מִבֵּית שֶׁל אֲנָשֵׁי בְּטָחוֹן. אֲנִי כָּל הַחַיִּים
רַק רוֹצֵה. וְאֲנִי יָכוֹל לוֹמַר לָךְ שְׁלוֹמֵךְ "מֵה שֶׁבְּטוּחַ בְּטוּחַ" זֶה בְּעֶרְףְךָ כִּמוֹ לְהַגִּיד "מֵה
שֶׁאֲהוּב אֲהוּב". בְּלוֹמְרֵךְ... הַבְּנֵי יַעֲנִי הַיְיִנוּ שֶׁם בְּבֵר. זֶה מֵה אֲפֹשֶׁר לְסַמֵּךְ. בְּקֹשֶׁר לָזֶה
טלִיה, אֲנִי רוֹאֶה שְׁאַתֶּם יוֹרְדִים אִתִּי בְּאֵלֶיךָ מוֹנֵטֶפִיּוֹרִי וְלוֹקָחִים אֶת הַזְּמַן, אֲנִי רוֹצֵה
לְשָׂאֵל אוֹתָךְ שְׁאַלְהָ עַל אֲהַבָּה: תְּסַבֵּרִי לִי אִיךָ זֶה יָכוֹל לְהִיט, אֲפֹלוּ אֲצֵל אֲנָשִׁים
מְלַמְדִים, אִיךָ זֶה יָכוֹל לְהִיט שְׁאַתָּה פּוֹגֵשׁ מִיִּשְׁהִי וְאֲחֵרֵי שְׁעָה אוֹ שְׁבוּעָה אוֹ כָּל זְמַן
שְׁעֵדִין יֵשׁ בּוֹ קֶצֶר, אִיךָ פִּתְאֹם בְּזְמַן הַזֶּה הִיא הוֹפְכֶת פִּתְאֹם חֲשׂוֹבָה וְדַחֲפוּהָ יוֹתֵר
מִכָּל הַחֲבָרִים הַיִּשְׁנִים, בְּנֵי הַמְּשֻׁפָּחָה, הַחֲבָרִים הַקְּרוֹבִים, הָאֲהַבּוֹת הַקּוֹדְמוֹת, אִיךָ
הִיא עוֹקֶפֶת כִּכָּה אֶת בְּלֵם? וְנִנְיִחַ שְׁנִתְּתָ לְמִשְׁגָּה הַזֶּה לְקִרוֹת, אִיךָ הוּא יָכוֹל לְקִרוֹת
יוֹתֵר מִפְּעַם אַחַת בְּחַיִּים? אֲנָשִׁים יִקְרְאוּ אֶת זֶה בְּסוֹף וַיִּחַיְכּוּ בְּאֵי נוֹחוֹת, יֵאמְרוּ, לֹא
מִתְּאִים לוֹ לְהִיט כִּכָּה נְאִיבִי, זֶה קֶצֶת מִבִּיךָ אֲפֹלוּ. לֹא אֲכַפֵּת לִי. אֲנִי נִשְׁבַּע שְׁעַד
הַיּוֹם לֹא הִצְלַחְתִּי לְהַבִּין אֶת הַדְּבָר הַזֶּה. אִיךָ אֲנָשִׁים עִם יָם הַגִּיּוֹן דוֹחִים אֶת כָּל
הָעוֹלָם שֶׁלָּהֶם מְאֻחֲוִי כְּתַפְיָה דְּהוּיָה וְרִדְהָ לְמִרְאִית עֵין אַחַת בְּעוֹלָם. אִם תְּהִיָּה לָכֶם
תְּשׁוּבָה בְּשִׁבְלִי, בְּבִקְשָׁה תִּכְתְּבוּ. אֲמַתִּי לְגַמְרִי. לֹא כִּמוֹ הַחֲרָא הַזֶּה שְׁיִוְאֵל הוֹפְמֵן
עֲשֵׂה בְּסִפְרֵךְ שְׁלוֹ. אֲנִי בְּאֲמַת אֲקִרְא וּבְאֲמַת אֲשִׁיב. אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם אֶת הַכְּתוּבָת שֶׁל
בֵּית הוֹרִי: לוֹיִן קִיפְנִיס I, תַּל אַבִּיב, מְקוּד 6962643. אִין לָכֶם מֵה לְהַתְּבִישׁ. זֶה מֵה
שְׁרַצִּיתִי לוֹמַר פֹּה עַד עֲכָשׁוּ בְּעֶצְמֵךְ. אִין לָכֶם מֵה לְהַתְּבִישׁ.

חגית שני

בלרינה

לְרִאוֹת אוֹתָהּ כִּמוֹ מִבְּעַד לְחַלּוֹן
רַק מֵה שֶׁבְּחוֹף הַמְּסַגֵּרֶת
לְהַרְגִישׁ אֶת הַרוּחַ הַקְּלָה חוֹדְרֶת
וְהוֹפְכֶת לְסַעְרָה.

כִּמוֹ בְּלִרְיָנָה אַחוּזֹת פִּירוֹאֲטִים
בְּחֻצָּאִית הַטּוֹטוֹ שְׁלָהּ הִיא מְטַאטְאָה
אֶת גְּרִגְרֵי הַגְּבָרִים
עוֹמְדֹת עַל קִצּוֹת הָאֲצְבָּעוֹת
לֹא כְּדֵי לְהִיט בְּשִׁקֵּט
אֲלֹא כְּדֵי לְהַרְאוֹת כִּמֹּה גְּבוּהָ יָכוֹלָה לְהַגִּיעַ.

אַבְּל כִּמֹּה זְמַן אֲפֹשֶׁר לְהַחֲזִיק גּוֹ וְקוּף
שְׁהוֹלֵךְ וּמִתְּכַוֵּפֵף
וְגוֹפָה הַחֲלֵק מִתְּמוֹג
עִם קִמְטֵי הַחֻצָּאִית.

האמת

האמת –
 דוקא ה'יה לי נחמד
 לשבת לכד בבית הקפה
 בשבחוץ הרוח מעיפה את הרחוב.
 הזמנתי עוגת גבינה ונס
 וזכיתי לה שתתפנה אלי
 מיום העבודה שלך
 אכלתי לאט בסבלנות ובצפיה
 מנסה לשמר קצת בשבילך
 אבל –
 כשהרחוב שתק פתאום
 וגם אתה
 יצאתי החוצה והלכתי
 סוערת לקראתך

דע

אני מדליקה אש נחמה,
 להצית פונה בגוף,
 להשליף את שנותר מרע מזדמן
 המתגנב בעקבותי.
 דע, כי סערה
 לא תפילני במהמורות ארץ,
 לא תפרם שרשי.
 אני נטועה במים,
 גופי אש,
 ראשי באמירי פסגות.
 דע, כי בבטחה אלה
 וכל צעד יותיר סימנו באדמת אהבה.
 דע, כי מאהבה באתי
 והיא מרחפת בי,
 נוטנת חיים לכל הבא בשערי.

עיניים

אָמס בְּעֵינַיִם מֵרַב דְּמָמָה וְאַשְׁתַּכֵּר / הֵן דְּבוּר לְלֹא הֶגְהָ בִּיפְיוֹ יִתְבַּשֵּׁר
הָעֵינַיִם הֵן דְּיוֹ לְעֵטִי נוֹאֲמִים / בְּדַמְעוֹת הָאָדָם שְׁלִבּוֹרָא מִתְמַסֵּר
הֶרֶף מִבְּטָן בְּמִתְקֵי שִׁירָה הָעוֹלָה עַל גְּדוּתֶיהָ / מְרוּנָה גַעְגּוּעִים לְחַיִּים וְחַיִּים תְּקַצֵּר
וּבִישְׁנוֹתָן, אִם אַף נִהְגוּ בְּטַפְשׁוֹת, / בְּעֵינַיִן הַתְּנַצְלוֹת נַעֲלָה שְׁפָגִיעַתָּה תִּיטֵס
וְאֵלּוֹ בְּנִיעַתָּן לְשָׁנָה הִיא אֲגִרָת / כְּרוֹמֵן עַב כְּרֵס בְּמִסָּף סוּדוֹ נוֹצֵר
בְּדַמְמָתָן רַב הַגְּלוּי עַל הַשְּׁתִיקָה / וְנִחְשָׁפִים רְזִי הַלֵּב הַמְתִּיטֵס
הֵן יָם וְהַעֲפָעֵפִים חוֹפִים / וְחוֹלוֹתֵי אֶהְבָּה בְּרִידֵי תַּנְסֵר
בְּעֵלְיָהֶן – בְּבוֹאֵת לֵב אוֹהֵב / הַמְמַסֵּ אֶת מְלַח הַיְקוּם הַהוֹלֵךְ וְחֵסֵר
אַף חֲצִי תוֹכְחָתָן בְּשִׁמְשׁ יוֹקֵדָת / שְׁאֵת כָּל מִבְּיָהּ תִּשְׁפִּיל וְחִיטֵס
בְּחֵץ שְׁלוּחַ יִקְטְלוּנִי בְּהֶרֶף עֵינַי / הָאֲמָצָא דְרַכִּי אֵלֶיהֶן אוֹ אֲעַצֵּר?

מערבית: דליה אלטורי וחגי רוגני

עיون

صمّتاً أذوبُ بها العيونِ وأثملُ/ إنَّ الكلامَ بغيرِ نطقٍ أجملُ
جَبُرَ العيونِ بلاغَةُ أقدامِها/ دَمَعُ تَعَبَّدَ خاشِعاً إِذْ يَنْزِلُ
رَمَقَاتُهَا يَشَعْرُ يَفِيضُ حلاوةً/ يروي الحنينَ إلى الحياةِ وَيَقْتُلُ
وحياؤها إِذْ باسَرَتْ بحماقةٍ/ أسمى اعتذارٍ قَدْ يُصِيبُ وَيَعْدِلُ
أما الخضوعُ بنومِها فرسالهُ/ كروايةٍ حُبلى ستارها يُسَدِّلُ
في صميتها بَوَحٍ تَعَدَّى صميتها/ كَشَفَتِ القلوبَ بما تُسِرُّ وتَحْجَلُ
بحرٍ شواطئهُ الجفونُ ورملةُ/ حبُّ ترسبَ في وريدي يَنْغَلُ
إنسانها مرآةَ قلبٍ عاشقٍ/ مِلْحُ الوجودِ بنبضِهِ يَنْحَلُّ
أما السَّهَامُ بَلْوَمِها فكأنَّها/ شمسٌ تشوِّطُ بِحَرِّها إِذْ تُهَمَلُ
يغتالني سهمُ اللحاظِ بنظرةٍ/ هل يا تُرانِي أهتدي أو أعقلُ؟

מסע

גוּשֵׁי אֲדָמָה בְּבָדִים, בְּצֵיִם
דְּבָקוֹ לְסוּלְיוֹתָיו
בְּמַסְעוֹ לְאַפֵּר אֲבוֹתָיו.

רְצוּעוֹת הַשְּׁחִירוֹ לְזוּעוֹ,
טוֹטְפוֹת זָלְגוּ מֵעֵינָיו
"יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמָה רַבָּא"

וְנִשְׁמַר הָאוֹת עַל נְדָיו
וְהַזְכָּרוֹן בֵּין עֵינָיו
וְרִיחַ הָעֶשֶׂן.

אֶת נַעֲלָיו הַכְּבֹדוֹת
סְפוּגוֹת בֶּץ וְאַפֵּר
שֶׁל מְרַגְלָיו וְהוֹתִיר
שָׁם

הארון

אֶהוּבְתִי, בְּבִקְרָה,
מוֹל אֲרוֹן הַבְּגָדִים
שֶׁדִלְתוֹתָיו פְּתוּחוֹת, בְּלֵן –
אֵין, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם,
אֵין מִרְאֵה יָפֵה מִזֶּה.

תְּכַלֵּת וְאֲרַגְמָן,
צְבָעִים וְעוֹד צְבָעִים
נוֹגְעִים בְּסוּדוֹת מֵאֲרָצוֹת הַצֶּפֶן
וּבְבָדִים שְׁמוּטִים מֵרֵב יָפִי.
וְאֶהוּבְתִי עוֹמֶדֶת עִירְמָה
מוֹל אֵינְסֶפּוֹר הַשְּׂמָלוֹת
וְאֵינְסוֹף צְעֵיפִים,
וּמְבֻטָּה הַנוֹאֵשׁ
עִם נִחוּזָהּ הַבְּשׂוּם
אֲחֵרֵי אֲדֵי הַמְקַלְחָת
מְשֻׁבָּשִׁים אֶת חוּשֵׁי.
מְשֻׁבָּשִׁים לְגִמְרֵי אֶת חוּשֵׁי,
אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם,
וּמְטִיל אוֹתָהּ לַמְטָה.

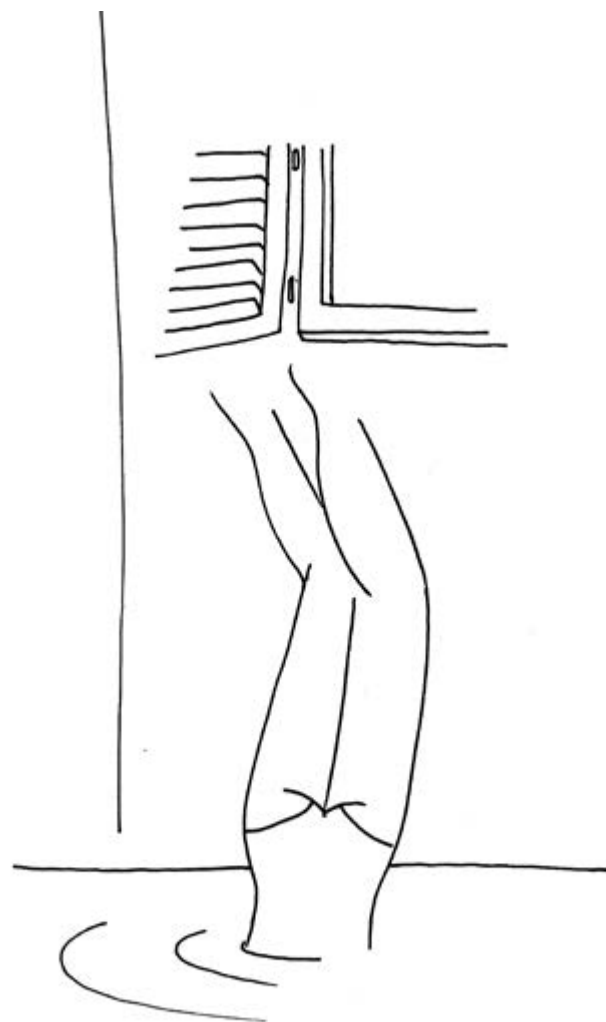
שוב, גם הבקר –
תְּכַלֵּת וְאֲרַגְמָן –
היא תֵּאָחֵר לְעִבּוּדָהּ.

*

הַנְּטִיּוֹן מְסַפֵּר
בְּדֵי שְׁהֶסְדֵּר יִשְׁמַר
וְלֹא יִהְיֶה עֲרֵמוֹת בְּגָדִים
מוֹטְלוֹת כְּמוֹקְשִׁים
יֵשׁ לְכַבָּסָם בְּכָל יוֹם
לִיבֵשׁ וּלְקַפֵּל בְּקִפְיָהּ
לֹא לְחִפּוֹת וְלַעֲרָם
כְּדֹאֵי שְׁתַּדַּע
עֲרֵמַת הַכְּבָסִים
אֵינָה עוֹמֶדֶת בְּמִינִימוּם
שְׁבִית הַחֲרָשֶׁת קִבַּע
אִם הִיא חֲסָרָה
אֶת עֲרֵמַת בְּגָדֶיהָ שֶׁלָּהּ

חלון

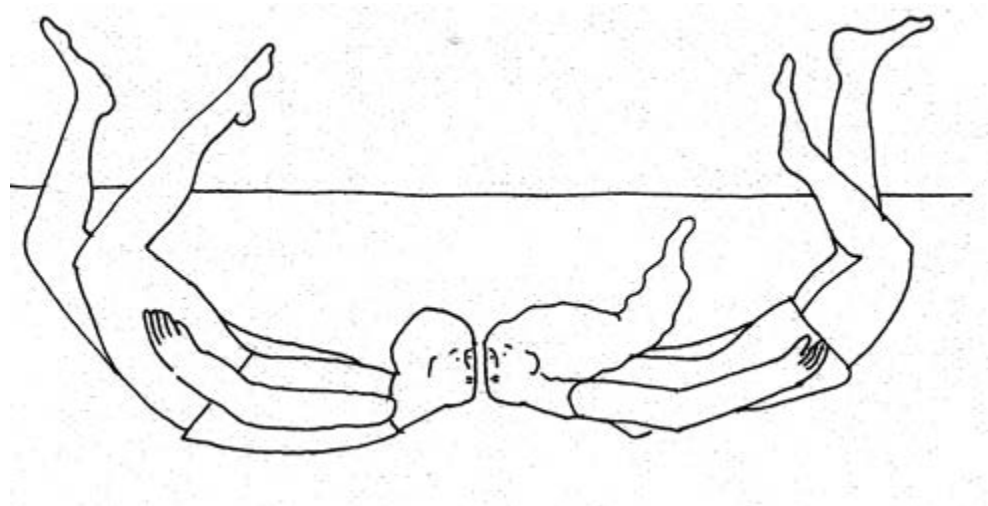
אני מותחת את הלילה
בגופי העירם
לשורר לק
בתשכה
ורוחי
מושל
בתשוקתי
לסלל
נתיב
צר
בתוך
עסת
הזמן
מסמן
לי
דרך
יציאה



נועה לוין חריף
חלום
2016
רישום עט על נייר
28x20

*

וְאֲנִי יָמִים
רְאִיתִי יָם
וּבְהִלַּת אַיִם
הִנְסוּגִים אֶט אֶט
וְהִיִּתִי יָם
וְחוֹף
וְתֵהוּם
וְצַפְתִּי
וְגֵאִיתִי
וְהִצַּפְתִּי
הַר טָרָשִׁים
אֵיתָן
וּבְמַעֲמָקִים
וּבְמַחְשָׁכִים
אֲנִי יָם
וְאַתָּה הָר
וּבְשֹׁפֵל הַמַּחְזוּר
אֲנִי שָׂרָה
גְּאוּת
הַמְצִיפָה אוֹתִנִי
שׁוּב

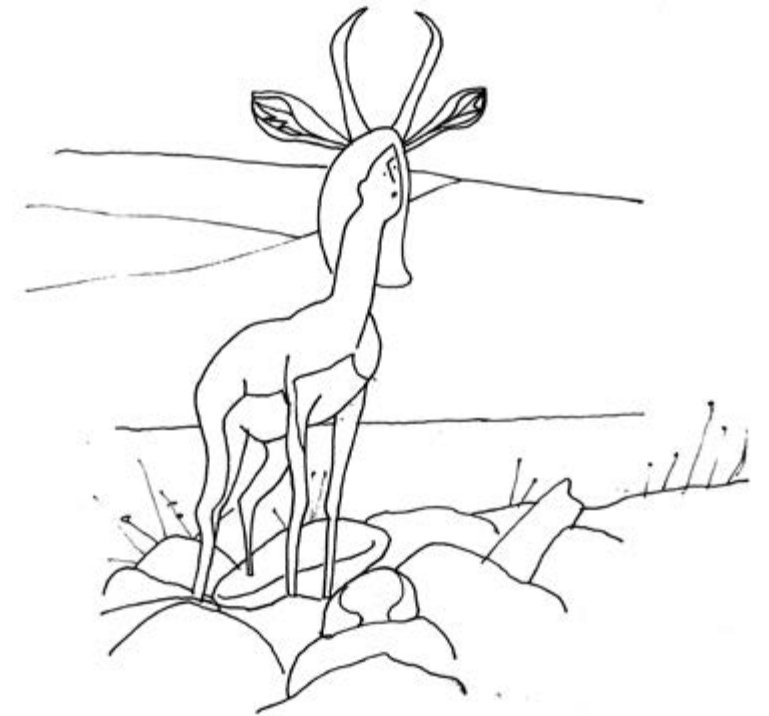


נועה ליון חריף
שקיעה
2016
רישום עט על נייר
28x20

דניאל יהלום

*

נְעִרָה מְתִישָׁבֶת עַל יָדָהּ בְּאוֹטוֹבוֹס
כְּמוֹ שְׂהָאֵל בְּמִשְׁנָתוֹ שֶׁל קוֹק
מְצַמְצֵם אֶת עֵצְמוֹ לְכַדֵּי יְחִידָה גְּאוֹמְטְרִית
נִקְדָּה
בְּלִתֵּי מְרַגְּשֵׁת בְּמַעַט
מְאַפְשֶׁרֶת לְעוֹלָם בְּלוֹ
לְהַבְרָא



נועה לוין חריף
בלילה
2016
רישום עט על נייר
28x20

בעומק אלף נשיקות

באת אלי הבקר
טפלת בי כמו בשר
מודה אני בגבר
הרגשתי מאשר
בשר מבשרי, מראת מראי
ידעתיה בעינים עצומות
רק את לאט תקחי אותי
לעמק אלף נשיקות

אהבתי שנפתחת לחם
כמו שושן צחור
כי רק איש-ש'לג באן אני
בגשם ובקר
אוהב באהבה קפואה
בגוף נטול חזקות
זה כל מה שיש ושהיה
בעמק אלף נשיקות

ידעתי ששקרתי לי
ידעתי שרמית
הצגת חמה אחרי גלימה
תחפשת ותדמית
פורנו רה ומלכותי
תנחוחות זולות ומספקות
זקן תש עדין קש
בעמק אלף נשיקות

טוב בלשנא ולאהב
אף ביניהם אובר
נסיתי לשנות את זה
אחרתי את המועד
ואת יפה את בזה יפה
מלכת הרחובות
אם אוכל אקד קדה
לעמק אלף נשיקות

עוד טוב לי עם היין
עוד חי בי הרקוד
נוגנת התזמורת
שיר ישן חמוד
את השמחה מצעדי
לא אצתי לנקות
ועוד נוהנים לי לנגן
בעמק אלף נשיקות

סתו עבר על פני עורף
חשתי משהו בעיני
אור גונע עוד לא מת
אבל בקשי חי
חידות בספר אהבה
מערפלות, שחוקות
חוקות בזמן בדם
בעמק אלף נשיקות

אהבתי שנפתחת לחם
כמו שושן צחור
כי רק איש-ש'לג באן אני
בגשם ובקר
אין צרף שמתקשיבי
הן מלוחי ריקות
ממילא ישמשו נגדי
בעמק אלף נשיקות

מאנגלית: גל אשל

הערה:

תרגום זה אינו של הגרסה המוכרת של השיר אלא של נוסח מוקדם שלו, הנפתח במילים:
You came to me this morning \ And you handled me like meat
ראו <https://www.leonardcohenfiles.com/kisses.html>

מר כהן

לזכר לאונרד כהן

ישא השם פניו אליה
 וישם לה שלום
 היהודי הנווד
 בהן הצלילים
 מאיר את נפשו
 מתוך הצללים
 מי באש מי בחרב
 מי יחיה מי ימות
 בין רגלי אשה
 מחפש התגלות
 שר לפני המזבח
 בקול צמק וכחל
 עולה מהקדש
 יורד אל החל
 חובש כתר קוצים
 נזיר מסתגף
 ובדרכי כל בשר
 חוטא ונואף
 מחולל מסחרר
 נעימות של שרפים

בקולות ההיכל
 מיתרים חשופים
 וגדול הקהל
 גדול עד מאוד
 נגעת בהם
 גע בהם עוד
 מות איש של נשים
 שנברא וברא
 נביא של הלב
 אביר של גבירה
 דובר הכאב
 מטיף היגון
 מתו ראשון
 עד תו אחרון.
 בותב אלף בתים
 בותב ומחק
 בותב חד בתער
 בותב מתרפק
 נותן את עצמו
 עד סוף עד פרקן
 קד קדה של תודה
 ענו וקטז

באשר נקשו מלאכים
 שאלת, הגיע זמני?
 שאלו בהן איבה?
 אמרת הנני הנני
 בקשת סעודה
 בדרך של נדון
 ועוד משאלה
 לשיר שיר אחרון
 קדשת בנין
 ושרת תפלה
 וקולך הנמוך
 עלה ועלה
 שמת מגבעת
 מעיל כחל מפרסם
 והיית שלם
 תם ונשלם
 האורות נדלקו
 הסתים המופע
 הקהל הריע
 ריחף נאספה

חווה

ראיתי שֶהפְּכָת מִים לַיִן
וְהִפְכָת שׁוֹב לְמִים חוֹזֵה
אֲנִי יוֹשֵׁב אֶל שְׁלֹחַנָּה כֹּל לַיִל
אָף לֹא, כָּבֵד אֵין לִי אִתָּךְ הָאָרֶז

לוֹ רַק הָיָה לָנוּ חוֹזֵה לְחֹתֶם
וְהִגְבַּעַה הַזֹּאת – לִי לֹא אֲכַפֵּת שֶׁל מִי
אֲנִי זוֹעֵף אֲנִי עֵיף כְּלִי
לוֹ רַק הָיָה חוֹזֵה
לוֹ רַק הָיָה חוֹזֵה
בֵּין אֶהְבֵּתָךְ לְשָׁלִי

רוֹקְדִים בְּרַחֲבוֹת – נִמְכָּרְנוּ אֲז
לְאֶהְבָּה, אָף יִצְאָנוּ לְחִפְשֵׁי
חָבַל עַל הָרוּחַ שֶׁיִּצְרָתִי מִמֶּךָ
רַק אֶחָד מִשְׁנֵינוּ הָיָה קָיָם – וְזֶה אֲנִי.

הִלַּכְתָּ וְנִשְׁאַרְתִּי בְּלִי מִלָּה
מִלְבָּד מִלִּים שֶׁכָּל שֶׁקָּרַן יֵאמֵר
אֵיךְ אֲאָמִין שֶׁיֵּשׁ עוֹד הַקְּלָה
הֵייתָ לִי מְקוֹם לְשׁוֹב בְּשָׁלוֹם
הֵייתָ לִי רִדְאָר.

וּבִשְׂדוֹת שְׂמֻחָה – נִמְכָּרְנוּ אֲז
לְאֶהְבָּה, אָף יִצְאָנוּ לְחִפְשֵׁי

חָבַל עַל הָרוּחַ שֶׁיִּצְרָתִי מִמֶּךָ
רַק אֶחָד מִשְׁנֵינוּ הָיָה קָיָם – וְזֶה אֲנִי.

הֵן הִנְחֵשׁ בְּחֻטָּא שְׁלוֹ הַכֶּשׁ
הַשִּׁיל עוֹרוֹ לְמִצָּא בְּפָנִים נָחֵשׁ
אֲבָל בְּלִי עוֹר נוֹלָד הוּא מְחַדָּשׁ
הָאָרֶס כָּבֵד בְּכָל דְּבָר נִבְחָשׁ

לוֹ רַק הָיָה לָנוּ חוֹזֵה לְחֹתֶם
וְהִגְבַּעַה הַזֹּאת – לִי לֹא אֲכַפֵּת שֶׁל מִי
אֲנִי זוֹעֵף אֲנִי עֵיף כְּלִי
לוֹ רַק הָיָה חוֹזֵה
לוֹ רַק הָיָה חוֹזֵה
בֵּין אֶהְבֵּתָךְ לְשָׁלִי

לוֹ רַק לְחֹתֶם יִכְלָנוּ עַל חוֹזֵה
עֲבָרְנוּ מִים, יֵין וְכָל זֶה
נִשְׁבָּרְנוּ אֲז, עֲכָשׁוּ הַכֹּל גְּבוּלִי
לוֹ רַק הָיָה חוֹזֵה
לוֹ רַק הָיָה חוֹזֵה
בֵּין אֶהְבֵּתָךְ לְשָׁלִי

מאנגלית חגי רוגני

הערה: השיר חווה (Treaty) הוא מאלבומו האחרון של לאונרד כהן You Want It Darker. הבית האחרון בתרגום זה אינו מבוצע בשיר המקורי אלא ברצועה נפרדת באותו אלבום בשם String Reprise / Treaty.

*

בָּאנוּ לְכָל סֶפֶק.
עֲרַפֵּל לְאֵה מְגִישׁ קָפָה מֵרַב סֶפֶק.
נִבְדָּשׁ בְּדַמְמָה.
גְּלִים שְׁחָרִים,
הַרוּחַ קָרָה.
הַתְּחַבְּקֵנוּ יְצִיב וְרַעַד
חָלַת, כִּי לֹא סֶפֶק.
כִּי בְּסֶפֶק.

אֲזִי נִקְרָאנוּ לְסֶדֶר.
וְהִינוּ בְּסֶדֶר.
כִּי סֶדֶר מְכַרְחַח לְהִיּוֹת
וְאֵנְחָנוּ בְּסֶדֶר.
הַסֶּדֶר חָלַף נְמוּוֹ וְקִשָּׁה
וְגַם אִם בְּסֶדֶר הָיָה
לֹא יִדְעֵנוּ,
וּמָה שְׂיִדְעֵנוּ מִמֶּשׁ
לֹא מִשְׁנָה.

*

וּבְשׁוֹף הָרַעַשׁ הַלָּבָן
הָרַחֵק לְהִנָּגַע נִנְגָע
עֲצִים מְחַמְלָמְלִים
בְּמִים
הָאָבִן שׁוֹקֵעַח
צְלוּלָה

את עיניך הנכתבות

אציר

שתיקות

דין אָהד.

שבילים רבים מאד, זר קוצים,

אבק ואור

הביטי אור

עכשיו האור

אדיש הוא שב

הוא מתרחק

עינים עצומות עכשו

מישורים שקופים

אפר נושא את הים האָהד

קר מבחיל במעט קצוות פְּרוּמִים

מה שלא נאמר

צפור

אורטל הרציג

ימים נוראיים

והשמש שלי כבר שוקעת
ואת יודעת כמה קשה להפליג
בחוף.
אנא סלחי לי
ואפרש את ידי
ואחבק אותך אלי
באהבה וברך
חבוק ארץ
שכייל אותך
ויצטוף אותי.

סלחי לי,
העמסתי על גבך
סחורה כבדה מדי עבורך
כזו שנאלצת לסדר
ולפזר
על פני מרחבים
וזמנים
בלב רועד
ובגוף מיזע.
אני מבקשת סליחה
על שהסתרתי אותך
בין השורות
בתוף המגרות הישנות של פעם.
סליחה, על אגרופי הזעם
על שכעסתי כל כך
מבלי לחמל או להבין
על אף שהיית כל כך זקוקה.
סליחה,
על שכביתי לך את האור
וכסיתי אותך
במלים של פניעה והפסד
על אף שנצחת
כל כך הרבה פעמים.
אנא סלחי לי כי נורא לי
בימים הנוראיים



נופר לוי
השיחה
2016
אקריליק על בד
60x84

סדקים

בְּשִׁסְפָּרְתִי לָךְ
 בְּעֵינַיִם כְּבָדוֹת
 וְהִיִּיתִי אֲנִי בְּלִי
 הַנְחֵתִי אֶת לְבִי
 עַל יַדֶּיךָ הַרְבּוֹת
 וְאֵת לְטַפְּךָ
 בְּאַהֲבָה.

בְּשִׁסְפָּרְתִי לָךְ
 בְּשִׁפְתַיִם רוֹעֵדוֹת
 הִיִּיתִי אֲנִי בְּלִי
 קִטְנָה וּפְגִיעָה
 וְאֵת חֲבִקְתָּ
 וּמְלֵאת לִי בּוֹרוֹת
 וְלַחֲשֵׁת לִי
 מַלְיָם שֶׁל תִּקְנֶה.

בְּשִׁסְפָּרְתִי לָךְ
 וְדַמְמַתִּי מוֹל עֵינַיִךְ
 חֲפִשְׁתִּי אֶת קוֹלְךָ
 בֵּין פְּנֵיךְ
 הַסְדּוֹקוֹת וּבֵין גּוּפְךָ
 הַמִּתְפָּרֵק
 מְצֵאתִי אוֹתְנִי

זוּ בִּיָּדְךָ שֶׁל זוּ
 מַחְבְּקוֹת אֶת הַצַּעַר
 וְאֵת הַסְּפוּר
 בְּמַנְגִּינוֹת שִׁקְטוֹת
 שֶׁל בָּאֵב.

ואז הבית שר

וְאִז הַבַּיִת שֶׁר קִירוֹת רָקְדוּ חֲלוֹנוֹת גָּבְהוּ וְהִתְפַּקְעוּ מֵעַם עֲצָמָם נִפְתַּח נְתִיב לְמַעוֹף
 סִיסִים רוּחַ בָּאָה מֵהֵימָן לְשַׂרְק מֵהֵיזוֹת לֹא שִׁקְטוֹת תִּקְרָה הַתְּהַפְּכָה פְּרָקְדָן בְּתַחֲלוֹל
 תִּפְנוּקִים גְּרָגְרָה גְּרָגוּרִים לֹא סְדוּרִים אֶל הַגְּבָהִים הַשְּׂמֵשׁ תּוֹפֶפֶה עֲנוּגִים צוֹרְבִים
 שֶׁל קוֹי אֹר דְּקִים הֵיסוּדוֹת רָקְעוּ כֹּל כֹּף הַרְעִידוּ עוֹלָם וְעָנָן וְסִירִים לְהִטּוּ בְּאֵדָם
 הֶרְצָפָה גָּזָה כְּגַל שֶׁל מִים חַיִּים נִקְבָּה אֶת תְּחוּמָּה קְרָאָה תְּהוֹמוֹת לְתְּהוֹמוֹת
 הַתְּהוֹמוֹת לֹא הִשִּׁיבוּ דְבַר בְּרָז לְגַם עֲצָמוֹ לְרֵאשׁוֹנָה כְּנִגְדֵי הַכּוֹוִנִים כְּלָם שְׁטִיחִים
 תְּמוֹנוֹת מְרֵאוֹת עֲמָקוֹ מֵאֵד סְפָרִים שִׁלְחוּ אֶת כָּל הַמְּלִים לְדַרְכָן הַמְּלִים שִׁחְרְרוּ אֶת
 רֵב הָאוֹתִיּוֹת וְהָאוֹתִיּוֹת פָּרְקוּ וְהִפְרִיחוּ צוּרוֹת קוֹיִם בְּכָל הַחֲלָל כְּלוֹ רֵיחַ חָרִיף
 לֹא מְכַר אֲבָל גַּם לֹא לְגַמְרֵי זֶר טִשְׁטִשׁ אֶת הַחַוִּישִׁים כִּיּוֹר עֲשָׂה מַעֲשָׂה לֹא יַעֲשֶׂה
 שֶׁל אֲגִרְסִיָּה וְרַעַל בְּאֵמְבֵט זָקֵן עַל לֶכֶן עַבּוּר בְּרִסָּה נִהְיִתָּה לְפִטְרִית יַעַר עֲגָלָה
 פְּנוֹת רְבוֹת מֵאֵד סְדָקִים הָיוּ לְגַחְלִילִיּוֹת שֶׁל סֶקֶס נוֹטֵף שְׂמֵעוֹף עֲבוּסָן הַמְּסַגֵּן בְּטוֹב
 טַעַם הַדְּהַד בְּעֵדִינּוֹת מוֹאָרְתַּי בְּמַעַט שִׁקּוּפָה אֶל מוֹל בְּרוּטְלִיּוֹת הַמְּדַפִּים שֶׁהִשְׁתַּכְּרוּ
 וְטִנְפוּ אֶת שְׂבָדְרָכֶם הִיָּה גַם אֲרוֹנוֹת עֲסָקוּ בְּמַעֲשֵׂי זִוְעָה סְכִינִים הַכְּנִיעוּ מַחְבְּתוֹת
 מְזֻלְגוֹת בּוֹסוֹת סְפָלִים וּמְסַנֵּנֵת עֲקָמָה סְדִינִים לְטַפּוֹ בְּחַוִּישְׁנִיּוֹת קוּמְקוּם שֶׁהִתְרַגְּשׁ
 נוֹרָא עֲצִיצִים נָעוּ לְפִתַּע כְּנִימְפוֹת חֲסָרוֹת מוֹסֵר בְּעֵלוֹת רָגֶשׁ זֶה וּפְתִינּוֹת הַמוֹדַעַת
 לְעֲצָמָתָה מְחַטִּים וְחוֹטִים שֶׁל זֶהָ רָקְמוֹ תְּנוּי אֲרָגְמָן בְּכַתֵּב רָאִי עַל הַמְּשָׂה הַכְּחָלָה
 הַגְּדוּלָּה שֶׁבָּה שִׁכְבְּתִי תֵשׁ אֶל מוֹל קְוּפוֹנִיַת הַשְּׂקִיעָה הַמְּגַעִלָּה הִיָּה חֵם הַכֵּל נֹל
 דְּבִיק וְהַבְּחִילָה הוּ הַבְּחִילָה וְלֹא רְצִיתִי עוֹד דְּבַר זוּלָּת לְהֵיזוֹת כְּתוּב לְאַהֲבָה.



מיקי צדיק
ללא כותרת
2016
רישום, דיו, שמן ועט על נייר
100x70



מיקי צדיק
ללא כותרת
2015
רישום, דיו, שמן ועט על נייר
35x50

בת ארננים

מאמה הייתה רוחצת אותי,
אמבטיה לבדה,
שהייתי קטנה,
מסבנת בין אצבעות כפות רגלים
שהייה נקי.

הייתי מחכה.

דגדוגים צחוקים מתחמקים נוזלים בין אצבעות כפות רגלים.

דרמפון בת ארן ירק הייה לה תמיד.

אריזה משפחתית.

ריח תמצית חרשה פרמלית

ארננים ירקים צעירים זקופים חזקים שולחים מקטים דקות אל שמש
רקע תבלת.

בת ארננים.

תרכיז מחט אצטרבל מתגלגל חריף בין אצבעות,

מגדל ארניות,

אצל גזעים,

דקים דקים

יצויבים,

מקטים מקטים

כמו רשום רענן

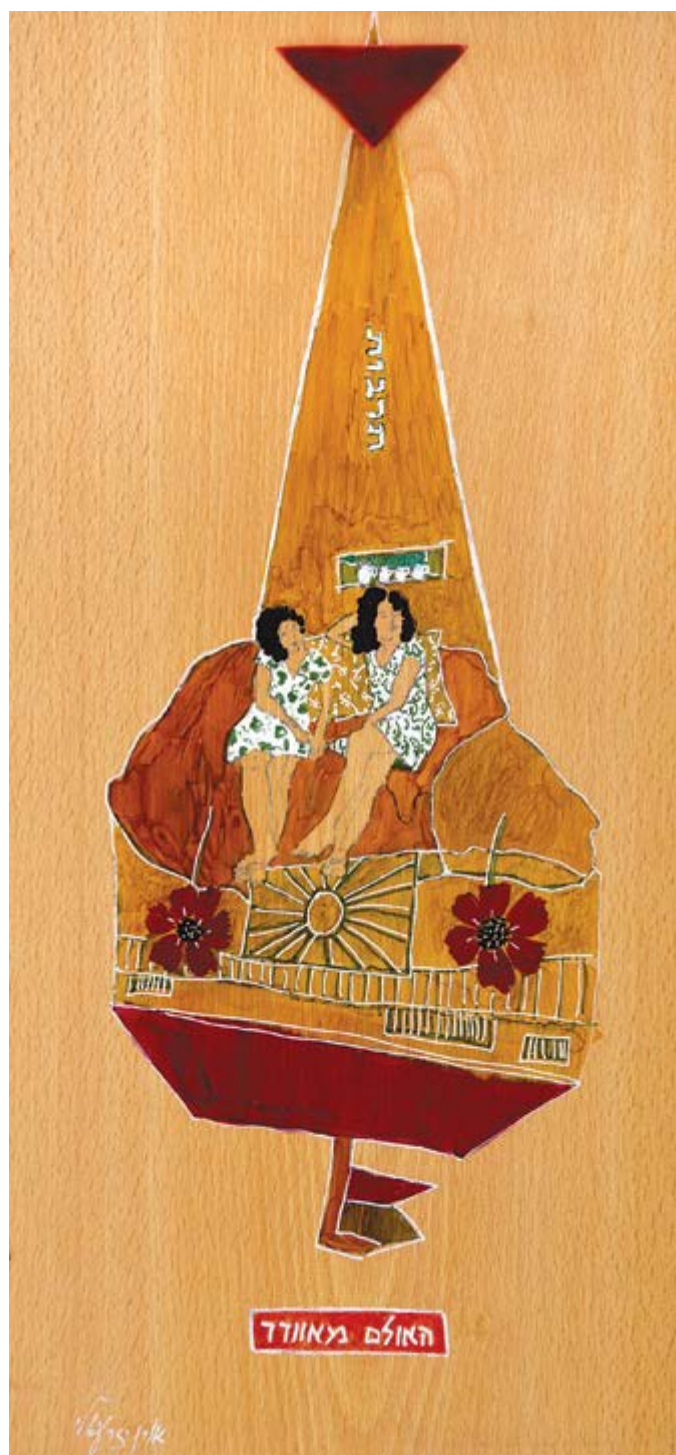
קוים קוים נמתחים נפסקים
קצב אור אל רקע תבלת,
ואני
אורנמנטיקה ירקת עד

2 בפברואר 2016



אורנה אורן יזרעאלי
אל המעיין
2016
שמן על בד
100x70

צילום: הדר סייפן

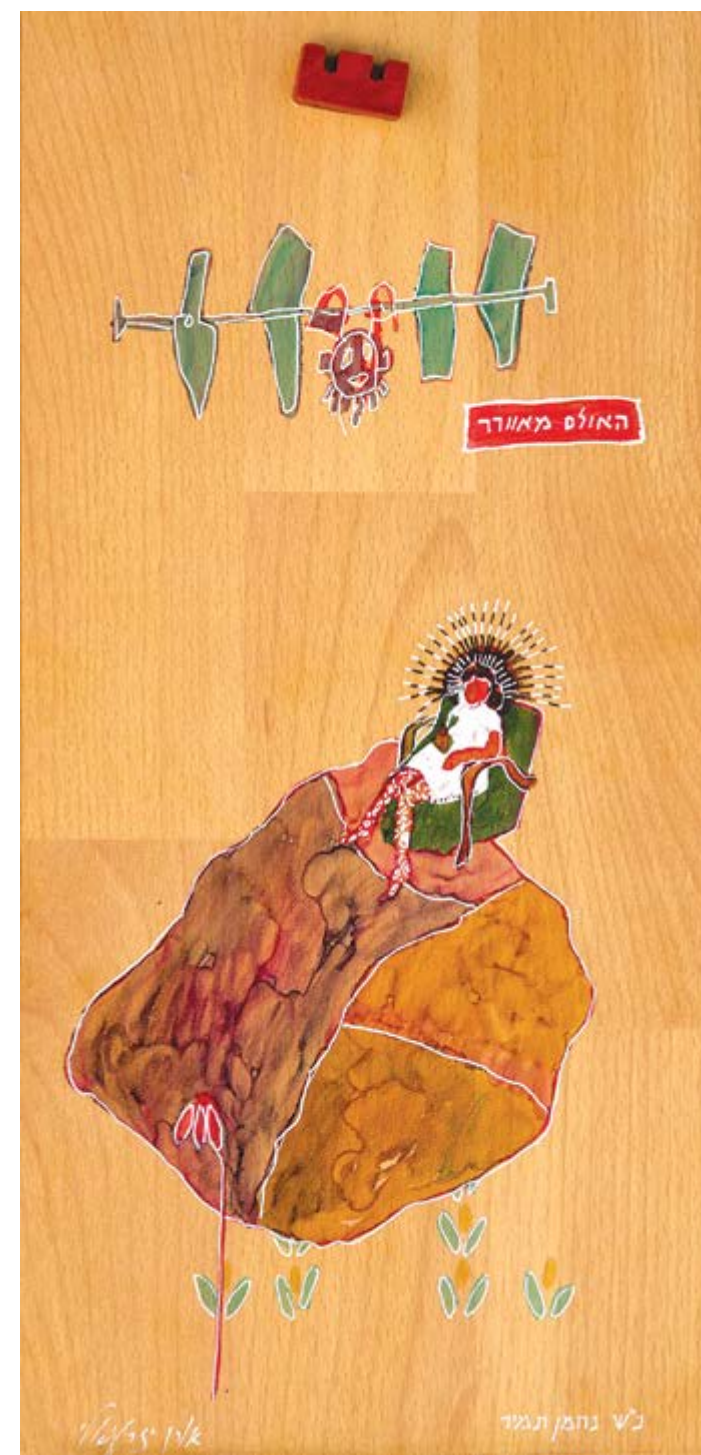


אורנה אורן יזרעאלי
האולם מאוורר 1
 2017
 טכניקה מעורבת על פרקט
 20x40

>>

אורנה אורן יזרעאלי
האולם מאוורר 2
 2017
 טכניקה מעורבת על פרקט
 20x40

צילום: הדר סייפן



האולם מאוודד

אורן יזרעאלי

נחמן תגוד



מאשה דוב
נסיכה שלו
2016
טכניקה מעורבת על בד
100x70



מאשה דוב
ילדה מתחבאת
2015
טכניקה מעורבת על בד
40x30



אורית שלוס מזרחי
הלוחמת
 2017
 טכניקה מעורבת על PVC
 קוטר 40
 צילום: הדר סייפן



אורית שלוס מזרחי
יובי
 2015
 עיבוד בפוטושופ והדפסת שעווה על נייר
 צילום: הדר סייפן

חגית פולק

התייצבות

הים מקיף את המוזיאון בכחול קריר של בוקר, אדיש לשמש שעולה ומחממת את האוויר ואת אוניות המתכת הגדולות שהוצבו על אדמה, תחומות בגדרות, מתגעגעות לים. כיסאות פלסטיק בירוק ובחום פזורים תחת עצי-שיטה נמוכים, השירים שמתנגנים ברמקולים על געגועים ובית מתעתעים בה לזמזם אתם, כמו היה זה בוקר ראוי לשירה. היא שרה שלמה ארצי והמתבגר שלצדה מתלונן שכל השירים הם קאברים ולמה לא משמיעים את המקור, הכול מזויף היום, הוא טוען והיא מזמזמת את המילים שנשכחו ממנה, גם הזיכרון שלה זיוף אחד גדול. פרט לשתי החיילות בפתח כולם על אזרחי, בגדים של קיץ. הכיסאות אוספים אליהם את הנכנסים למתחם, מפרקים שורותיהם ומסתדרים למענם מעגלים-מעגלים, בהתאם לגודל החבורות. אימא-אבא-שני אחים, מזוודה על גלגלים. סבתות מחבקות נערה בוכייה, אח גדול נושא את תרמילה שלא תישמט תחתיו. השפתיים של כולם נפתחות ונסגרות בקצב מהיר, מדברות דיבורים אחרונים, צוחקות (בעיקר אלו של הנערים, שיניהם לבנות) מתכווצות לנשיקה, מפריחות טבעות עשן. עידן רייכל, היא מזהה ברמקול ונאחזת במוכר. זה לא הוא, שוב את מתבלבלת, מתקנים אותה בחיוך סלחני המתבגרים שמקיפים את בנה, הנערה היפה שלצדו חבוקה בזרועותיו שפתיו מתכווצות למענה שוב ושוב (היא נזכרת בנעוריה) והוא יפה כל כך. מחלפותיו נגזזו אמש, נפרשו כמניפה על אריחי האמבטיה הלבנים. על פניה חולפים אנשים, חלקם מוכרים והיא מהנהנת לשלום, לא בטוחה מי הם ואם הם רק אחיה לרגע הזה (אין באמת אחים לרגע הזה, היא לגמרי לבדה בתוכו). כשבנה הולך לשתות בברזיית המים הקרים היא נותנת לו את בקבוק המים שלה ומבקשת שימלא לה (רוצה לשלוח אותו לבאר רחוקה, למעיין שליד הבית שלהם, בו ביקר לפני כשבוע. שריטה גדולה מעטרת עדיין את זרועו מעץ התאנה שצומח בשולי המעיין), והוא מכווץ שפתיו למענה, מפריח נשיקה באוויר, תשתי אימא. חשוב לשתות, ושום דבר כבר לא חשוב באמת ולמים יש טעם של מתכת והים הגדול שבו היו שלושתם רק השבוע כחול וגדול ושוקק, כשהרמקולים משתיקים את המוזיקה המזויפת וקול



דורון אדוריאן

ללא כותרת

2016

טכניקה מעורבת על נייר

42x29.7 ס"מ



דורון אדוריאן
לא כותרת
2016
טכניקה מעורבת על נייר
42x29.7

חדש (חד? חותך? צורם?) קורא לו לעלות לאוטובוס היא ננקפת ומשהו בה מזדעזע והיא רוצה לסתום את האוזניים או אם אפשר את הרמקול ואת הקול הזה (צורם, באמת צורם, או אולי צורב) שלא יקרא לו, ושלא ילך ושלא גם היא, אבל היא קמה, לתוך זרועותיו שנושאות עליהן את כל הדברים החדשים המוזרים בצבעים שאף פעם לא אהב ללבוש, והשיניים שלו מחייכות אליה ובעיניו אין כל חיוך. היא רואה. היא יודעת מתי העיניים שלו מחייכות או לא. כשהיו בים העיניים שלו ממש צחקו ועבשיו הוא נוסע.

המילואימניק

בחלומי אני חוזר לשירות הצבאי, אי שם באמצע שנות התשעים, קצת לפני שירו ברבין והכול התחיל להתפרק לנו מול העיניים. את רוב השירות עשיתי בגזרה אחת, אבל מדי פעם כשהיו צריכים אותנו למשימות מיוחדות ולא היה מי שיבצע, היו מעבירים אותנו למקום אחר. ככה היה אז כשעברנו לזירת בית לחם. שמו אותנו בבסיס אחד ביחד עם יחידת מילואים ששירתה שם. זה היה בין הפעמים היחידות שמצאתי את עצמי ישן בחדר ולא באוהל.

אחרי כמה שעות התעוררתי, שמעתי דיבורים וצחוקים, קפצתי מהמיטה לראות במה מדובר. הסתכלתי עליהם, ככה בדיוק נראים מילואימניקים, חולצה בחוץ, או בלי חולצה בכלל, הנשק תלוי על הכתף כאילו היה איזה תיק צד. מבט של חוסר ודאות על הפנים שלהם. מצד אחד בטח שמחים לראות את החברים מהיחידה, מצד שני לא קל לעזוב חיים וללכת לכמה שבועות לפעילות בשטחים. הם עמדו שם, הדליקו סיגריות, שתו קפה שחור וצחקו. בעיקר צחקו.

הסתכלתי עליהם... וראיתי אותו. הוא ישב על אחד הסלעים, נראה מנותק ממה שקורה מסביבו. היה לו זקן קטן, צרפתי כזה, רק מסודר יותר טוב, עם כמה שערות לבנות, מה שנתן לו מראה יותר רציני ומכובד. הוא חבש כיפה לבנה על הראש. סובבתי את הראש בחזרה לקבוצת המילואימניקים, היה בהם משהו שעורר בי לפתע קנאה, לא יודע, אולי החופש הזה שהיה להם, אולי זה מה שקרץ לי. כשהזזתי את הראש בחזרה אל האיש שישב על הסלע ראיתי שהוא עומד כבר לידי. עומד חצי מטר ממני ומסתכל עליי, ממש לתוך העיניים שלי, כאילו מנסה לקרוא אותי.

"נעים מאוד אני מאיר"

אמרתי לו את שמי.

"אתה אוהב להרגיש שאתה לוחם גדול?" הוא אמר.

"איך אתה יודע?"

"לחיצת היד שלך, אתה מנסה לשדר דרכה ביטחון."

"מלחיצת יד אחת אתה יודע כל כך הרבה?"

"אני יודע הרבה יותר ממה שאתה חושב," חייך אליי.

שמעתי מרחוק את הקריאה לארוחת בוקר, הוא עדיין חייך אליי והחזיק את היד שלי.

"לך לך... לוחמים גדולים צריכים לאכול."

כל היום עבר עלינו בסיורים באזור, בתדריכים, באימון מטרה, אחרי הכול הגענו לשם בשביל לבצע משימה באזור שאנחנו לא מכירים. למדתי בעל פה בדיוק כל דרך יציאה וכל דרך כניסה, כמעט עד לרמה של באיזה בית גרה איזו משפחה. זה היה מתיש והגעתי לערב עם כאב ראש אחד גדול. כל כך הרבה תדריכים. אבל אתה לומד בסופו של דבר שהרבה פעמים במקרה אמת התדריכים האלו מצילים לך את החיים. ממאיר שכחתי לגמרי באותו יום עד שהוא בחר להתיישב לידי בארוחת הערב. האמת זה קצת הלחיץ אותי, מה הוא רוצה ממני, אבל מה לעשות, לא רציתי ליצור ריב עם מילואימניק כבר ביום הראשון שהם שם. באופי שלי אני חשדן ולא נפתח לאנשים בכלל, וזה שמישהו שאני לא מכיר מתקרב אליי ככה לא עושה לי טוב.

"בוא אספר לך קצת על עצמי. אני גר בגבעתיים, נשוי עם שלושה ילדים, חיים נורמליים כאילו, אבל החיים שלי השתנו כשנפצעתי לפני שלוש שנה בלבנון. הייתי מחוסר הכרה במשך כמה ימים ומאז שום דבר כבר לא חזר להיות כמו שהיה." "נפצעת בלבנון, מה קרה?"

"הרכב שלנו עלה על מטען צד, זה היה יחסית בתחילת מבצע שלום הגליל, ככה קראו לו באותו הזמן, לפני שהפך להיות מלחמה שלא נגמרת." "למה חזרת למילואים בעצם?" הופתעתי.

"מה זאת אומרת למה? מאותה סיבה שאתה פה," הוא אמר.

"בכלל רציתי להיות בגלי צה"ל, אין לי מושג איך הגעתי לפה ולמה, זה הקצין מיון בבקו"ם שדפק אותי."

"זה הגורל שלך, אתה לא יכול לברוח ממנו. זה אחד הדברים שקיבלתי במתנה מהפציעה ההיא, יש לי יכולת לראות קצת עתיד של אנשים," הוא אמר והיה לו מבט רציני לגמרי בעיניים.

"תגיד לי אתה צוחק עליי, מה זה השטויות האלו," אמרתי לו.

"אדבר אתך אחרי זה, רק תשמור על עצמך, אל תיכנס למקומות שאתה לא יודע איך תצא מהם," הוא אמר, קם ויצא בלי לדבר ונעלם לי.

באותו ערב יצאנו לפעולה, הסתתרנו סביב איזה בית, מחכים לאישור לפרוץ

אליו, הרכבנו מכשירי ראיית לילה, הצלחנו לזהות תנועה בחלונות, היה ברור שיש מישוהו בתוך המבנה. ככה עברה שעה, הייתה לי תחושה שהצד השני יודע שאנחנו בחוץ, היה אפשר להריח את המתח באוויר. כשהפקודה לפרוץ הגיעה, הייתי בכוח הראשון שנכנס לתוך הבית. טיפסתי מהר לקומה השנייה. שמעתי את החברים שלי צועקים בקומה הראשונה, שמעתי צעדים מעליי, לא חיכיתי שמישהו יבוא אחי, עליתי למעלה לקומה השלישית, היא הייתה חצי גמורה, אני בטוח ששמעתי דיבורים משם, הנשק שלי היה דרוך, ידעתי לאן אני נכנס.

פתאום השתרר שקט, לא שמעתי יותר כלום, הסתכלתי סביבי, לא היה שם אף אחד, השקט הזה התחיל להלחיץ אותי, בראש התחלתי לשמוע את המילים של מאיר "אל תיכנס למקומות שאתה לא יודע איך תצא מהם".

ניסיתי לסלק את המילים האלו מהראש, התחלתי להרגיש לחץ בחזה, לחץ בראש, הנשימה הפכה כבדה יותר, לא הצלחתי לשמוע כמו שצריך, הראייה הפכה מטושטשת. התכופפתי, מחזיק את הקסדה שלי, לחוץ... פתאום היה בום אדיה, ראיתי את התקרה נופלת לי על הראש.

אני לא זוכר הרבה מאותו רגע, רק שהוציאו אותי משם על אלונקה, שמעתי קולות שאמרו שהקסדה שמרה עליי, וזה שעמדתי בכניסה ולא נכנסתי יותר לתוך החדר הציל בעצם את החיים שלי, אחרת הייתי מתרסק עם כל הבית. לקח לי כמה שעות להתאושש, לא היו לי פגיעות רציניות והשאירו אותי רק להשגחה.

כשפתחתי את העיניים בבוקר ראיתי אותו יושב על הכיסא מולי, מחזיק עיתון ספורט מאותו היום. הוא נעמד והסתכל עליי, חיך אליי חיוך גדול.

"ניסית להזהיר אותי, אבל למה לא אמרת בדיוק מה יקרה?" שאלתי אותו.

"כי זה לא היה משנה... אתה פועל לפי מה שנכתב לך;" הוא אמר.

"אתה רוצה להגיד לי שכל החיים שלי כתובים מראש?" שאלתי.

"לא, ממש לא, אתה לא מבין, החיים שלך לא כתובים, יש אירועים שכתובים בחיים שלך, איך ומה אתה תעשה איתם, זה רצון חופשי, בזה אף אחד לא משפיע עליך."

"אתה יודע שאני עדיין לא מאמין לכל זה ונראה לי שהכול סתם איזה מקריות מפלצתית, לא חושב שזה שכנע אותי עדיין."

הסתכלתי עליו, לא רציתי להאמין לו, לא רציתי בכלל, אולי הפציעה שלי, אולי המילים שלו לפני, אני לא יודע מה, אולי משהו בעיניים שלו שבהקו כל פעם שדיבר

אתי, אולי זה שילוב של כל אלו ביחד, יש הרבה אולי פה, אבל רציתי לשמוע אותו עכשיו.

"למה אני?" שאלתי.

"אין לי מושג, ישבתי על הסלע ההוא, הייתה לי הרגשה שיש שם מישהו שהגעתי בשבילו, ישבתי כמה שעות, אבל רק כשעמדת שם ידעתי מיד שזה אתה." "וזה מה שהיית צריך להגיד לי, שאני צריך להיזהר מלהיכנס לבניין?" שאלתי.

"ממש לא, זאת אפילו לא הסיבה שהייתי שם, ראיתי בך משהו אחר."

"מה?" שאלתי קצת בחשש, יודע שבשורות טובות לא יהיו פה.

"גם אם אני חושב שאני יודע את העתיד שלך, אני לא מתכוון לספר לך, כי יש דברים שאתה לא יכול לשנות, ואתה צריך לחיות את חיך בלי לדעת מה צפוי לך מחר. אבל תדע שתמיד יש מי שמסתכל."

"אוי, תחסוך ממני... אף אחד לא מסתכל."

"יש לך לב טוב, תמיד היה לך, תמיד יהיה לך, לך בעקבותיו, תקשיב לו. גם בימים קשים ועוד יהיו כאלו, הלב שלך ייתן לך כיוון נכון."

"למה אתה מדבר אליי בחידות?" שאלתי.

"אולי אתה צודק, אולי בכלל לא הייתי צריך לדבר אתך, אולי פשוט תחזור עכשיו לישון, אני בטוח שעוד ניפגש, שעוד נדבר, לא יודע עדיין מתי, אבל בטוח שזה יקרה."

עשיתי "אופףףףףףףף גדול, חוסר האמונה שלי לא נעלם בעקבות אותו מאיה. נשארתי אותו הדבר.

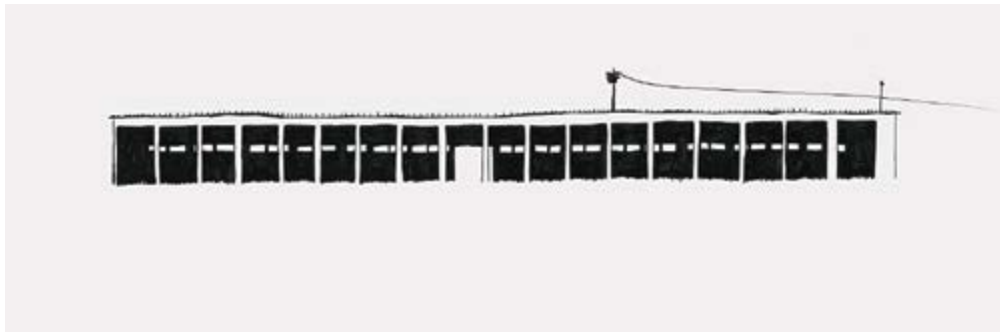
עצמתי את העיניים, מנסה לחשוב מה לענות הלאה. כשפתחתי אותן הוא כבר לא היה שם.

האחות בדיוק נכנסה לחדר. "איפה האיש שהיה פה?" שאלתי.

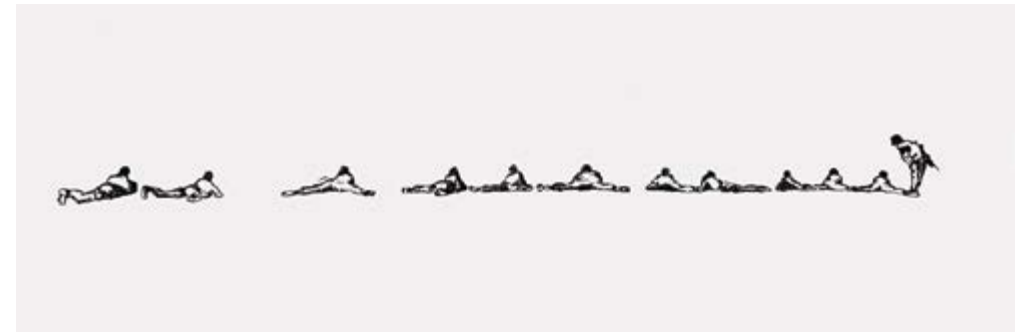
"איזה איש? לא היה פה אף בן אדם מלבדך מהרגע שהגעתי, ועוד מעט אתה משתחרר;" היא אמרה.

לא הגיוני חשבתי לעצמי, מאיר היה כל כך אמתי בשבילי. ניסיתי עוד לברר ביחידת המילואים שלו, אבל לא היה להם ברשימות אדם בשם מאיר שעשה מילואים באזור בית לחם.

לא פגשתי אותו מאז, אבל הרבה ממה שהוא אמר, וחלק מזה אפילו לא סיפרתי, כבר קרה. אני לא יודע מה עוד צריך לקרות בשביל שאראה אותו שוב.



סיגל מזל
מתוך הסדרה: **באנג באנג**
2016
דיו על נייר צילום
10x33



סיגל מזל
מתוך הסדרה: **באנג באנג**
2016
דיו על נייר צילום
10x33

פלטפורמה חינוכית

מלים כמו "פלטפורמה חינוכית" ו"תכנית למידה בית ספרית" התעופפו בחלל החדר בעת שישבתי שם, מאזינה בחצי אוזן לדברים שנאמרו על יובל. ידעתי שהוא ילד חכם, ידעתי שהוא יתגבר בבוא היום על הכול, ולא ממש הבנתי את הביטוי "לא ממצה את הפוטנציאל שלו". המחנכת שלו חשבה אחרת ממני, והזמינה אותי לוועדה שאמורה הייתה לקבוע את גורלו, ככה, פשוטו כמשמעו. יובל היה אז רק ילד בן עשר, תלמיד כזה ה', וזה היה בערך שנה אחרי שאבא שלו עזב. שבועיים לפני המפגש הזה, יובל גילה את האמת, והתוצאות נראו בבירור בבית הספר. יובל הפך פתאום ל"ילד אליים", "חסר ריכוז", "חסר גבולות", "לא עומד בדרישות הפלטפורמה החינוכית", ועוד כהנה וכהנה הגדרות, שהמשותף לכולן מבחינתי היה העובדה שרובן ככולן היו מלים נבובות, ריקות מתוכן. לזכותה של גלית המחנכת, כמו של שאר חברי הוועדה המכובדים, היא לא ידעו דבר וחצי דבר מתוך האמת של יובל, ורק אני הבנתי את הילד שלי, וידעתי שכל אחד היה מגיב כמוהו ואף יותר מכך, אילו נודעה לו האמת ישר בפרצוף, בצורה הכי בוטה שניתן להעלות על הדעת. למען האמת, תכננתי לספר ליובל בהזדמנות קרובה את העובדות הנכונות, אך ההזדמנות הזו לא הגיעה, ואני נטייתי לדחות את השיחה הזו שוב ושוב. היה לי די נוח בשלב הזה להתחבא מאחורי השק, וקיוויתי שאצליח בכך, לפחות עד שיובל יגדל קצת. קראתי המון מאמרים על גיל ההתבגרות, גם זכרתי היטב את עצמי בגיל ההוא, איך מרדתי בכל דבר אפשרי, איך לא מצאתי את עצמי, איך חיפשתי את זהותי, ואיך היו עוברות לי בראש מחשבות שאני ילדה לא רצויה, אולי מאומצת בכלל, וכל זאת למרות שהייתה לי ילדות מושלמת. יובל שלי החל להתבגר מוקדם, וכבר בגיל תשע הוא גילה סימני מרד ראשוניים, בעיקר אחרי שעודד עזב את הבית באופן סופי ומוחלט.

קיוויתי שהכעסים של יובל יחלפו. הם לא חלפו. הם הלכו והחריפו, והיו מלווים בצעקות, התפרצויות בכי, ואמירות כגון "אבא שלי לא שווה כלום", "אבא שלי לא

אוהב אותי", "אני לא שווה כלום". היה לי קשה לשכנע אותו שהוא טועה, כי עודד בחר להתעלם ממנו, לא הגיע בשעות הביקור שנקבעו לו בהסדרי הראייה, ולמעשה ניתק קשר לא רק אתי אלא גם עם הבן שלו.

לא יכולתי לראות בסבלו.

במהלך החודשים שחלפו קניתי לו מתנות בכל חג, מלוות בכרטיסי ברכה נוצצים, ובהם ברכה לחג שמח מאבא האוהב אותך יותר מכול. המתנה הראשונה הייתה דוב פנדה ענק, כי יובל אהב בעלי חיים. הפתק שהצמדתי לדוב כלל ברכה חמה לחג החנוכה, עם הבטחה להגיע לביקור ממש בקרוב. יובל נדהם למצוא את הדובי על מיטתו, והיה נרדם אתו מדי לילה, לא לפני שהיה מתפלל בשפתו תפילה שהמציא בעצמו על חיבוק מאבא. אני כמעט בטוחה ששמעתי אותו לוחש "עושה החיבוק בעולם, הוא יעשה חיבוק עלינו, ועל יובל, ואמרו אמן".

לא יכולתי לשאת את כאבו.

ליום ההולדת שלו, כחודש אחרי הדובי, הכנסתי לתיבת הדואר מכתב ברכה, עם שטר של 50 שקל: "תקנה לך ילד שלי מה שאתה רוצה, וכשאבוא לבקר תראה לי מה קנית, באהבה, אבא".

התפרצויות הבכי של יובל פחתו לזמן מה, אבל הוא היה מתוח מאד, ובכל פעם שצלצל הטלפון הוא היה קופץ לענות, ומוסר לי את השפופרת בטון מובס "אימא, יש לך טלפון." המשכתי לשלוח מכתבים מעודד, וידעתי שלאורך זמן זה לא יעבוד. חששתי מאד מן הרגע שבו תתגלה האמת, אך לא חשבתי שממש אתפס על חם. בערב פורים ישבתי בחדר העבודה, המחשב הנייד פתוח על הקובץ "מכתבים ליובל מעודד", ושרבטתי מכתב שמח לקראת חג הפורים, עם הבטחה למשלוח מנות חגיגי.

חשבתי שיובל ישן.

ברגליים יחפות הוא קם, ונעמד מאחורי.

לא ממש עזרו לי ההסברים. יובל צרח שעכשיו הוא יודע באופן מוחלט שלא רק אבא שונא אותו, אלא גם אני.

"הפלטפורמה החינוכית של בית הספר לא מאפשרת אלימות", שמעתי את נעמי המנהלת.

לא עניתי. הפלטפורמה הרגשית שבניתי ליובל, החומה שהייתה אמורה להגן עליו, קרסה.

מוריס

"תיפרדי מהילד," אמר לה הרופא במרפאה הקטנה באלכסנדריה, "הוא חלש. אין סיכוי שיחזיק מעמד. מצטער גברת, אבל אין לי יותר מה לעשות."

כשהיא ממררת בבכי חוזרת פורטונה עם הבשורה המרה בצעדים כבדים לביתה.

מזה כמה שבועות מוריס, התינוק הקטן שלה, לא עולה במשקל, מסרב לאכול, ואם כבר אוכל מקיא מיד כל מה שהכניס לפיו. בבית שני אחיו הגדולים דויד וניסים מחכים לה שתחזור.

הילד החלש מביט בה בעיניו הטובות ועיניה הרכות מחזירות לו מבט מלא אהבה. "יא חביבי שלי, מה נעשה?" בוכה פורטונה ולבה כואב עליה.

כשנכנסה הביתה קיבלה אותה סבתא פרידה. "מה קרה?" שאלה.

"זהו, אמר הרופא. הילד לא יחזיק מעמד... הוא חלש מדי. צריך להתכונן..."

סבתא פרידה מתיישבת בכבדות על הכורסא שלה מהדקת את מטפחת הראש הפרחוונית לראשה, נושמת בכבדות: "שטויות. הוא מדבר שטויות," היא מניפה את ידיה כמבטלת את דברי הרופא.

פורטונה ממררת בבכי: "תסתכלי, שום דבר לא אוכל, כל מה שמכניס, מוציא, איך יחיה?"

בכיו החרישי של מוריס מהדהד בין קירות החדר, דויד וניסים הקטנים נכנסים מהחדר הסמוך לראות על מה המהומה.

סבתא פרידה מתנדנדת על הכורסא, שותקת כמה רגעים, ואז מכריזה בקולה ההחלטי: "תמכרי לי אותו!"

פורטונה עושה עצמה בלא שומעת. היא מחבקת את הפעוט ומצמידה אותו לבטנה, לחזה. אולי הפעם יסכים לינוק, למרות שכבר כמה זמן אין לה חלב.

"תמכרי לי אותו, נו..."

חלש, חלש ככה... פורטונה ממשיכה לבכות. מה עכשיו השטויות האלו, מה רוצה ממנה חמותה? לא מספיק גרה אתם בבית, מנהלת לה את החיים, מתערבת

בכל דבר, עכשיו רוצה גם את מוריס הקטן.

מתי יבוא כבר בעלה שלמה, הוא עסוק לו כל היום בחנות הבדים עם הסוחרים ואילו היא צריכה להתנהל בביתה עם אמו. וזו מוזרה... מאכילה את הנחשים השחורים בחצר בפיתה טבולה בשמן זית והם באים אליה כאילו היו החתולים שלה. מחזה כשפים שכזה.

סבתא פרידה מפשפשת בחזייתה הגדולה מוציאה משם שטר מקופל של חמישה גרוש ודוחפת לידה של פורטונה.

"הנה, זה בשביל הילד, תני לי אותו."

כוחותיה של פורטונה עוזבים אותה, היא תשושה, מוריס הקטן כל כך דומה לה, עדין, עורו צח וחלק ועיניו הרכות יפות כל-כך.

סבתא פרידה נוטלת מידה את התינוק ודוחפת לה את השטר.

"לא, צועקת פורטונה, "די עם השטויות. מה זה למכור ילד? השתגעת? מה

את רוצה ממני?"

דויד וניסים רצים לאמם, מתרפקים על ברכיה, והיא מייבבת ומחבקת אותם.

סבתא פרידה לוקחת את מוריס לחדר השני, מחממת אותו בשמיכות הכבדות שמונחות בערמה בקצה החדר. החדר ארוך וצר, המיטות צפופות בו ועדיין לא מסודרות. לא הספיקה הבוקר פורטונה להציע אותן, רצה לרופא לאחר הלילה הקשה.

"תבשלי לי חומוס מהר, ככה, קערה, ותביאי לחדר:" צועקת סבתא פרידה לפורטונה.

פורטונה נכנסת למטבח, היא התרגלה לא להתווכח עם חמותה. הכי פשוט וטוב יהיה לעשות מה שמבקשת. לא רוצה עניינים אתה, כבר אין לה סבלנות.

מזל שיש חומוס מושרה מהלילה, היא חושבת, הקטנים אוהבים והיא תכננה לבשל להם היום. היא מחממת כמות קטנה בקערה ומביאה לחמותה.

מה תגיד לשלמה שיגיע בערב מהעבודה? שמכרה את מוריס לאמו? ככה

בלי שאול אותו?

"עכשיו תצאי מהחדר ותסגרי את הדלת."

מוריס מביט עליה חסר כוחות, היא עומדת מולו רגליה נטועות.

"יאללה, תצאי, עכשיו אני אתו."

סבתא פרידה מכניסה לפיה גרגר חומוס חם ורך, לועסת אותו בשינייה,

עָקָר

בְּשֶׁעַר הַחַיָּה שְׁלִי נִתְּפַס לֹו תִינּוֹק –
בְּרֵד תִּינּוֹקוֹת יָרֵד מְשָׁמִים –
וּבְשֶׁעַר הַחַיָּה שְׁלִי נִתְּפַס לֹו תִינּוֹק.
הוּא מְשָׁמִיעַ קוֹלוֹת דְּקִים, פְּעֻמוֹנִים,
כְּשֶׁהוּא מְנַסֶּה לְטַפֵּס בְּמַעְלֵה הַחַיָּה
וּמוֹשֵׁף בְּשֶׁעַר בְּאֶצְבָּעוֹתָיו הַכּוֹיְצוֹת,
וְזֶה לֹא בּוֹאֵב לִי כָּלֵל.
כָּלֵל לֹא בּוֹאֵב לִי, לְהַפֵּךְ.
בְּבִקְשָׁה, אֵל תַּעֲרִי אוֹתִי,
אֵל תִּשְׁאַלֵּנִי מְאִיפָה הוּא בָּא לִי,
הַחֲלוֹם הַזֶּה.
תָּנִי לֹו לְהַגִּיעַ לְרֵאשׁ שְׁלִי,
לְצַחֲקֵךְ בֵּין גִּיּאִיוֹת וְהָרִי הַפְּנִים,
וְלִישׁוֹן אֲתִי לְחִי אֵל לְחִי.
אֲנִי וְאוֹרֵי שְׁלִי.

הופכת בלשונה ויוצרת ממנו כדור קטן. היא פולטת את כדור החומוס לכף ידה,
בודקת שאין בו חלילה גושים נסתרים ומכניסה לאט לאט לפיו הקטן של מוריס.
שפתיו רוטטות ולשונו הקטנה בודקת את הנכנס לפיו. הוא פותח את פיו
כמאשר את טעמו של החומוס.

”יאללה מוריס, יאללה חביבי, תבלע יא איבני, תבלע.”

מוריס בולע ופותח את פיו לעוד מנה. סבתא פרידה מחייבת מתפללת
ומכניסה לפיה גרגר נוסף.

בערב מגיע שלמה מהחנות, עייף מיומו בשוק. עם כניסתו נופלת עליו
פורטונה בבכי והקטנים מתייפחים יחד אתה. לא מצליח להבין כלום: מוריס
הקטן... להיפרד... מכרה... קנתה...

”שקט, מבקש שלמה, ”שקט, מה קורה לכן נשים? איזה בלגן אתן עושות...”
מהחדר השני נשמע קול שירה עדין.

הוא חולץ נעליו ונכנס לחדר, אמו פרידה מסמנת לו עם היד שישמור על
השקט. על המיטה הגדולה ישן מוריס התינוק, חיוך על פניו שקיבלו גוון ורוד. הן
צבע עורו הפך זה מכבר לחיוור צהבהב ואשתו דואגת מהחולשה, והנה פלא –
לחיינו ורודות ויפות והוא מחייך בשנתו.

שלמה מביט באמו, דמעות בעיניו, והיא ממשיכה בשירתה. הוא מרים קלות
את השמיכה הכבדה ונכנס תחתיה, שוכב ליד מוריס הקטן ובוכה.

נאום חנה

הוא מלא את בטני,
האיש הזה,
בפרחים אדמים, שחרים, סגלים,
ואני יודעת שאלד תשעה ילדים.
תשעה ילדים אלה,
בכל מיני צבעים,
שיגיעו אל אמם כל שנה,
מכל היבשות,
ויביאו לי פרחים
ממקומות רחוקים,
ריחות ממקומות רחוקים.

ג'וני שלי, הוא יבוא מאוסטרליה
ויביא לי בכור-אביב,
בכור-אביב יביא לי ג'וני שלי
בצבע עיניה של ברברה,
שילדה לי שלושה נכדים.

שלושה ילדים לג'וני שלי –
בוא נרים בוסית, אישי.

ואנג שלי יבוא מסין
ויביא לי לוטוס, לאמו.
הוא יחבק אותי חזק,

ולא יבכה,
הוא לא יבכה.

חוזה יבוא עם מרגריטה –
חצי מכל הלב שלי
שמור לעקרה מרגריטה –
ויביא לי מונצואלה
צ'רור סחלבי רוח קדש,
שנתפלל כלנו יחד.

אז בוא נרים בוסית, אישי,
לחיי ואנג וחווה,
ועוד בוסית נרים, אישי,
לחיי בוריס ומוריס ואולי
ונורי וזיגפריד ואורי!

תשעה חדשים אני מחכה,
תשע שנים אני מחכה,
אבל יום יבוא והוא יבוא
האיש ההוא שלי
וימלא את הבטן שלי
בפרחים אדמים, שחרים, סגלים,
ואני יודעת – יודעת כמוך –
שאלד אז תשעה ילדים.

סבתא שלי מרחוב א'

סבתא שלי מרחוב א' בקרית חיים
 הייתה חוצה בגאון בחזה ענק
 את האויר הסובב אותה,
 וחותרת בשבט עיניה ובאבחת מלוותיה
 את הבזבזנים והעצלנים.
 סבתא שלי, ספנית של ספינות סיוע,
 שיטה באוטובוסים אל נכדיה
 ללמדם פרק בהלכות חסכון ושקול דעת,
 מהרה עם שקיות גרעיני חמניה לא קלויים,
 קשואים מתוקים, כבד עוף קצוץ עם בצל
 ולרגליה גרבי עבודה אפרים מחוררים
 שחבל לזרק.

סבתא שלי הלכה לעולמה בשנתה המאה,
 לא יודעת שבנה כבר הקדים אותה בעולם הבא.
 את ביתה מכרסם הדיחפור
 שחופר תנאי לכביש המהיר.
 כבר אין רחוב א' בקרית חיים,
 וגרבים אפרים אני קונה ב"ריקושט".

קרעים

א.
 על קרעי הנגר
 הצונחים לפח רשומות
 מלים
 שמנסות לתאר את רגע
 מותו של
 אבא

ב.
 אבא מת הרבה לפני
 שהייתי מוכנה לכה הרבה
 דברים הפכו מאז פחות
 חשובים. כבר אין למי
 לספר אותם.

1996

לשמוע

אמרתי שאני שומעת את פעמי מותי.
 המבט הנבהל שנתנה בי בתי.
 בלי און ללחש קרבתו של הקץ.
 נכדתי הפעוטה עיניה פליאה:
 "שומעת... אני שומעת, צפור"
 ומצביעה בידה אל העץ.

2013

אחותי

אחותי

אחותי ואני

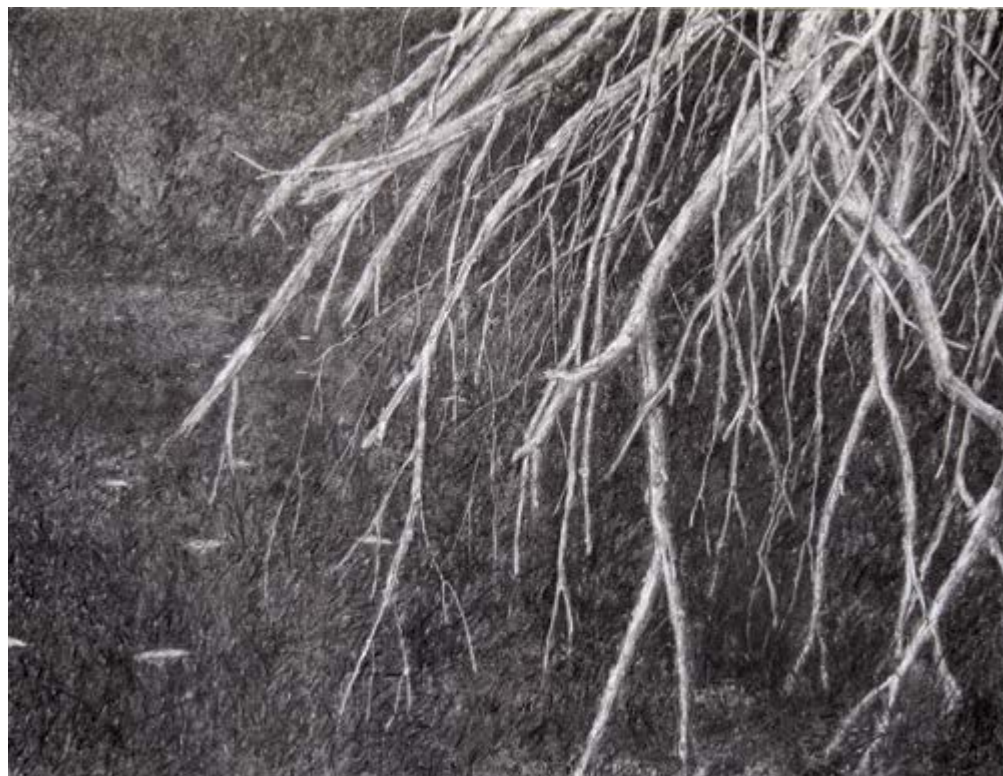
אחותי ואני והילד

איננו.

אחותי ואני

אנה אני

באה.



אבירו לילו
עצים בחשיכה 6
2016
פחם על בד
70x90

מפיד סידאוי – ابن الخطاف

الصباح

ما أجمل الصباح
وعطره الفواح
وعلى الشفاه بسمات الملاح

ما أجمل النّسمة
تتبعها بسمّة
من غريدة حلوة

صباحك سكر
صباحك عنبر
تلقاء معتزة
بقلبيها الأكبر

ما أجمل الصباح
ورجفة على الشفاه
وتغريدة الملاح
أحلى من التفاح

מופיד סידאוי

בוקר

מה יפה שחר-יום בָּזְרוּחו
מה עדין וְעָרֵב נִיחֹחו
חיוכי נְעֻרוֹת חִיוֹכו

מה נעים הוא מִשֵּׁב הַצִּפְרִיר
ועמו חִיוֹכָה הַבְּהִיר
שָׁל בַּת כָּפָר בַּת הַחֶן בַּת הַשִּׁיר

כי הבקר מתוק כְּסֶכֶר
והבקר צלול כְּעֵנָבֶר
עת אליה פְּנִיָה תֵאִיר
בעיניה מבית ותזָהר

מה יפה בקר אור הַזְרוּחַ
בְּרֶטֶט שְׂפָתַיִם שָׁל רוּחַ
וְזִמְרַת אֵילוֹת הַשָּׁדָה
תִּמְתַּק מִפְּרֵי הַתְּפוּחַ

ערערה - אורנים 2016-09-18
מערבית: מופיד סידאוי וחגי רוגני



אבירו לילו
זיכרון של געגוע ז
2014
שמן ופחם על בד
52x60

תנועה

התנועה ברכה היא
לא צפיתי
שהצפור תציץ
וחאמר לי: אנחנו יחד
יחד מרחפים בעולם הזה
אני בכנפים
ואתה ברגלים
אבל שנינו מרחפים

ואף שאין לה פני אדם
ולוי כנפים אין
מרחפים אנו
קוראים את התנועה
אוהבים את התנועה

מאמינים
שהתנועה ברכה היא
שהתנועה
חומר הקריאה של העולם
קוראים את התנועה
אוהבים את התנועה
ברכה היא התנועה

(ערערה 2016-7-4)
מערבית: מופיד סידאוי וחגי רוגני

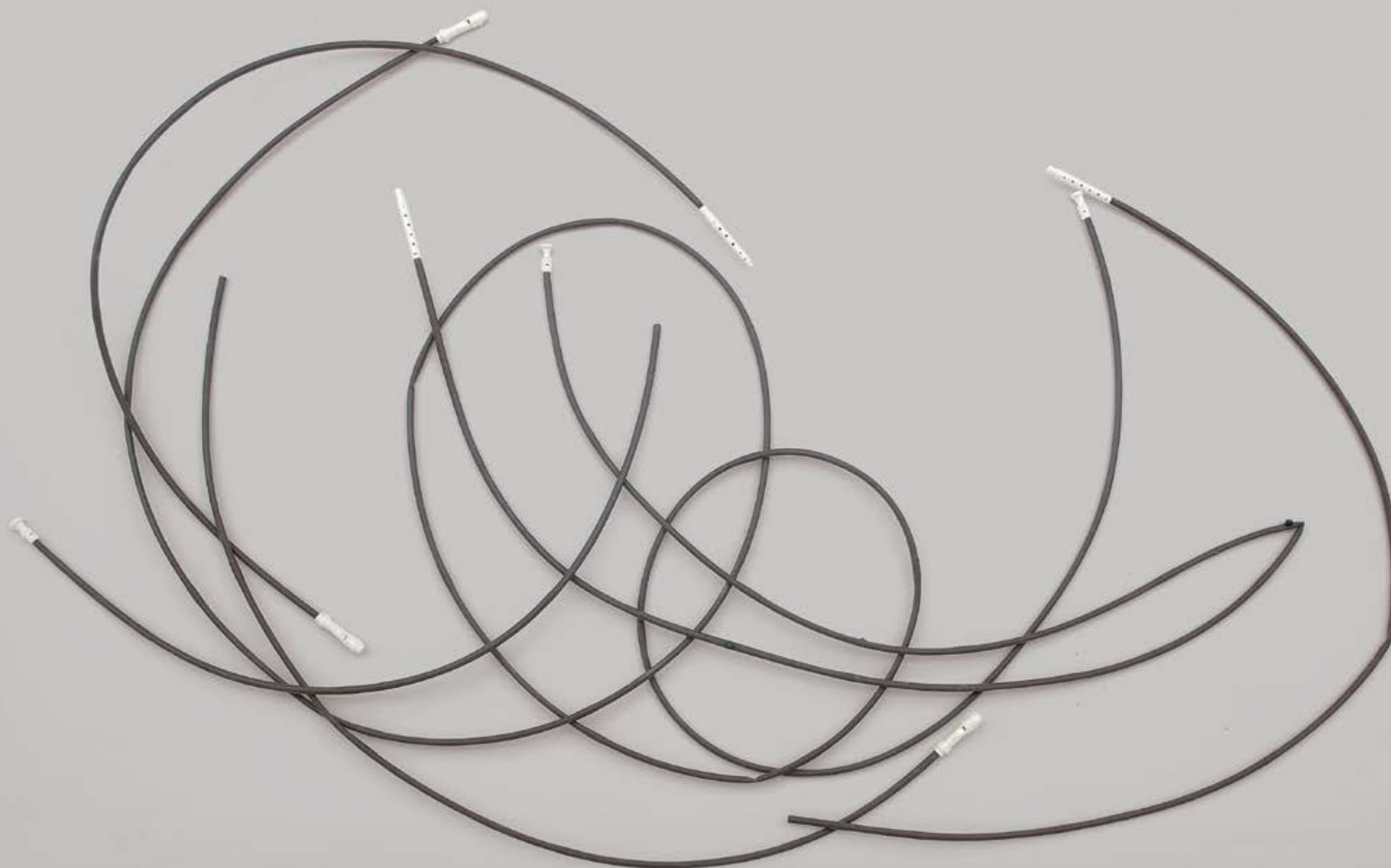
حركة

الحركة بركة
لم أتوقع
ان يُزقزق العصفور
ويقول لي :
معاً نحن
معاً نحن نُخلِّقُ في هذا العالم .
أنا مع جناحين
وأنت مع رجلين
ولكننا نُخلِّقُ

رغم أنه بدون وجه انسان
وأنا بدون جناحين
ولكننا نخلق
نقرأ الحركة
نحبُّ الحركة

نؤمن ...
أن الحركة بركة
الحركة
مادة قراءة الكون
نقرأ الحركة
نحبُّ الحركة
الحركة بركة

(عرعرة – 2016-7-4)



צלילות הדעת

ראה
את
הפרחים
מכופפים
ראשם
מפני
הרוח.

צלילות
הדעת.

טפה
זולגת
מפותרות
האדם
הישר
לצואר
הגבעול
יפי גדול מזה
אין.

מוסיקה נשברת

שוב גרגרי החול עוטים על הדברים
הדים מסיבובי עולם,
רוח מזרח נושאת תוים מיקרוסקופיים
שעוד לא ידעתי,
שעוד לא אהבתי,
שם – בעיר מדברית נשבר בטון הרחוב,
מתפוצץ מעצמת הנפילה,
חוטי ברזלים מעקלים
מציצים בפרהסיית מרפסות ושרון –
סדק בזרון,
קולות ההדהד,
פעמוני הרוח במרפסת,
מנדנדים-מנדנדנים ללא הרף,
משהו צריך להזכר.

שמים גבוהים מדי מאכלסים מטוסים,
מסיטים מעופי צפורים,
מוסיקה נשברת
שעוד לא ידעתי,
שעוד לא אהבתי.
ואל תאמר לי "סתו עכשו"
בשכחת היפי,
אני מקשיבה לסדק בזרון שבאב.



חזה לו-יון
מתוך הסדרה "טיפולוגיות של הרס"
2015
תצריב אקוטינטסה על נייר
50x50



חזה לו-יון
מתוך הסדרה "טיפולוגיות של הרס"
2015
תצריב אקוטינטסה על נייר
50x50



מריה סאלח מחאמיד
ללא כותרת
2016
תחרית
60x50x4



אמירה פודי
שכולות (פרט)
2017
מיצב בתערוכה 'בית אמא'
הגלריה העירונית עפולה



אמירה פודי
שכולות
2017
מיצב בתערוכה 'בית אמא'
הגלריה העירונית עפולה

אסקפיזם

ואיך אמר שירה
 בקשקליעי זדון
 וממשלתם
 מוציאים נשמתה
 והשירה בפי מסרבת
 לטבע בדין המלים
 הנפקדות
 שירה
 המסרבת לנבע
 מדיו שיבשה בתבות
 המלים הריקות
 מסרבת
 לגוע

ואיך אסרב לשירה
 מעין הנובע במדברי
 בניה אהבתה
 שירה המסרבת
 לגוע

בנגוק

אנשי הנקה צפים על מים עבורים,
 מערסלים גופם מול זרמים של עצב לא נשלט,
 פניהם מקמטים מעצמת השנים,
 גופם שחוח מול הרוח הגדולה,
 המביאה ריחות חיים אל עברם.
 אשפולות ילדים תלויים על גבם,
 שולחים ידים זעירות אל בין קפלי יגונם,
 מבקשים נחמה.
 מה יתנו אל פיהם בבוא הגשם
 השוטף שאריות מאותם,
 איך יסירו מגופם את מעטה הכניעה
 בעודם נאחזים בגשר המוביל תקוותם
 אל מחוזות אחרים.

אנשים עמוסי זכרונות צפים על שגרת חיהם
 בעולם אין בו שלווה,
 מקוים שיבוא האור בעקבות
 האפלה הגדולה.

פירוים של איים

כאשר סיימתי להקיף את האי בפעם השלישית, התחלתי כבר לחשוב שאולי הוא עלה על הסירה בלעדיי או במקרה הרע, נפל למים מאחד המצוקים האימתניים האלה ונסחף. זה גם לא שהאי היה כזה גדול, משהו קצת יותר קטן מהקניון בלב המפרץ, אבל כשיש לך ביד אחת מדחום רקטלי וביד השנייה שממית שלא מרוצה מהמצב, קל לחשוב מרחוק שחוקר הזוחלים עם החולצה בצבע בו' הוא אחד הסלעים על קו החוף.

ובכלל, כמה חודשים קודם לכן כל זה נראה כמשאלת לב בזמן הרצאה בכנס הזואולוגי במכמורת. הוא בדיוק התחיל להריץ תמונות מהדוקטורט שלו, כשהצפיפות בכיתה הגיעה לרף מעורר השתאות וכוסות קפה ראשונות התחילו לזוג על השולחנות. זה השלב שאתה מתחיל לרחף בין התמונות לגרפים, והדבר היחיד שמעסיק אותך זה האם הוא מחפש עוזרי מחקר. אחרי כמה מאות מלכודות נפילה שחפרת לחרקים, מרדפים אחרי פרפרים, דיג לטאות בשיא הקיץ, ועוד כמה כישורים נרכשים שמאפשרים לך להיות ה"תאילנדי" של החוקרים בשדה – לחפש שממיות על איים ביוון נשמע כמו הדבר הבא שנחוץ לך כדי לקום בבוקר.

"הופה!" הוא צעק לפתע, בזמן שהרמתי סלע גדול בניסיון נוסף לאתר שממיות. היד כבר מונפת לצד, מוכנה להצמיד את השממית לסלע לפני שתברח, ואיכשהו אינסטינקט מקרי עוצר לך את היד באוויר לפני שאתה מוריד אותה על צפע, שכבר מרים את הראש, בוחן מצדו את התקרה שנעקרה לפתע אל על. "נראה לי שנסגור על קריאה מיוחדת במקרה כזה", הוא אומר, ושנינו מתגלגלים מצחוק כאילו הרגע ראינו מופע סטנד-אפ, "משהו בנוסח 'צפע!' יהיה מספיק קצר וקולע".

ממול ניצב האי הקטן, קירח למדי, במרחק של כמה מאות מטרים מהאי הגדול והמיוער שעבדנו עליו. קצת ים מפריד ביניהם, ובאילו היה הדבר לשתי מדינות נפרדות. זה קירח וסחוף רוחות, מצליח לקיים רק שממיות שאוכלות חרקים, בעוד אחיו הגדול, המיוער והמגוון, מצליח לשאת עליו שרשרת מזון של טורפים רציניים

יותר. אקולוגיה של איים במרחק יריקה ובשיעור חי, ממש לפי מה שכתוב בספרים. חודש אחרי הכנס יוצאת מודעה בתל אביב שמחפשים סטודנטים שיצטרפו לעבודה ביוון. קול פנימי אומר לך "עוף על זה!", בזמן שמבט חפוז בלוח שנה ובמערכת לימודים מאשר לך שתשכח מזה, פשוט שכח מזה. כך כמו הרבה דברים, קל יותר למצוא את ה"למה לא" מאשר את הסיבות של ה"למה כן". כך כמו הרבה דברים, פשוט השלמנו לחיות עם הפירוים של החיים במקום לבצוע נתח מהחלה שמאכילה את המטרות שלשמן שווה לקום בבוקר.

ולמרות שאין ספק שהרבה יותר נעים לחפש את השממיות על הקירות באמצע הלילה, משהו בסיטואציה שבכניסה עם הפנסים לשולי חצרות הבתים זורק אותך פתאום לתקופת הסדיר בשטחים – ועוד לך תסביר באחת לפנות בוקר לאיזה קשיש דובר יוונית, שבסך הכול היה לך עניין בלטאות שיש לו הקיר. נו, מזה לעשות ביג דיל? אבל החוקרת שפרסמה את המודעה על המחקר התעקשה לתת לזה צ'אנס. מעבר לזה שכבר נגמרו לה האצבעות מניסיון לספור את האיים שביקרה בהם, היא זאת שפתחה לך את הדלת להרפתקה הזאת.

שלושה חודשים קודם לכן, בשטחי האש הבלתי נגמרים של צאלים, הלוגיסטיקה האינסופית של מערך המילואים עיכבה בכמה שעות טובות את התרגיל. בהתחלה מה שהיה לישיבה על קפה בנוסח "דקת קריאה", הפך לתמונה פסטורלית של מפעילות האמרים ששזורות פרחים בצמות אחת לשנייה ומילואימניקים בגיל העמידה שתופסים תנומה בעשב הרך של פברואר. חוץ מהפער שצריך להשלים בלימודים אחר-כך, זה בטוח לא הרגיש כמו עול. תפסתי זווית על אחד הגלגלים ושלפתי מהתרמיל ספר על המסע של דרווין, משהו שקצת ייקח אותך למקום אחר בעולם הזה שעסוק בלריב בינו לבין עצמו.

והיה זה הפרק הראשון, סיפורו של חוקר איים מתוסכל בגלפאגוס, שהפריד בין להסתפק בפירוים מול לבצוע נתח מהחלה. פתאום אתה תופס את עצמך

נְרִיקִסוּס בן 52

רְאִיתִי אֶתְמוֹל, בְּמִקְרָה,
תְּמוֹנָה שְׁלִי מִלְפָּנֵי תְשַׁע שָׁנִים.

צְרַחַת קוֹפִים בְּחֶרֶשׁה,
צְפוּרִים מְתַעֲפֹפּוֹת בְּאִיקָה
מֵעַל הַבְּרָכָה הַכְּסוּפָה –
מִשְׁהוּ נוֹרָא קָרָה.

מסתכל מסביב, עשרות אנשים מתקבצים על פק"לי קפה כדי לחלוק את המר בחיים, במקום לטעום את הקפה – ולפתע זה כמו הבעיטה בתחת שכה חלמת עליה! יא אללה, הלואי שנשאר עוד אדי סוללה אחרונים בטלפון בשביל השיחה.

כמעט חלפו כבר עשרת ימים ביוון, כאשר שמתי לב שמרוב עבודה שחצתה מדי יום את הים, עוד לא יצא להיכנס אליו אפילו פעם אחת. ערב קודם, על אי בשם אנדרוס, הפרידה מהחוקרת על הרציף הרגישה כמו שריקת סיום של פרק משמעותי שהגיע לקצו. היא המשיכה לאיים הבאים, יחד עם החוקר שנשא בזמנו את ההרצאה, כשאתה נשאר מאחור על האי האחרון שבדקתם וממתין למעבורת שתחזיר אותך לאתונה. היה לך כל כך הרבה להגיד, ולשאול ולדעת... ולבסוף, בתוך הבלגן של הנוסעים והשבים, הכול הצליח להתנקז למכתב תודה. נותרו לך כמה שעות והים עדיין אותו ים. מעולם לא שכרת רכב בחו"ל, בגלל הפרוצדורה שתמיד נראתה לך מתישה ובכלל משהו מתפספס כשלא יוצאים לדרך בטרמפים, לא? אבל הפעם נותרו כמה שעות, אי אחרון לפני שחוזרים אל הדרך הסלולה בתלם של היום יום.

והדרך עולה ויורדת, מפותלת בין הרים שמזדקרים מתוך הים. האספלט נגמר ואתה מנסה לגשש את המסלול לעבר החוף, כשזקן מקומי קורא לך "יאסאס!" ואתה מחזיר לו "שלום". חצי שפת סימנים, חצי מילים שמשמעותן "ים" בשפות שאינן יוונית, ואתה ממשיך הלאה בדרכך... ופתאום השביל נגמר על שפת מצוק, ויש ירידה ללשונית ארוכה וסחופת גלים שמכרסמת במפרץ צר אל תוך היבשה. הרוחות מתחזקות, השמים אפורים ואתה אחרי שבוע אינטנסיבי נמצא לפתע לגמרי לבד, למעט כמה עיזים סקרניות שירדו לקו החוף. הבגדים נזרקים תחת אבן ומבט נזרק עליהם מדי כמה דקות, לוודא שלא עפו ברוח.

ערום באיזה מפרצון נידח, על אי ביוון. אילו דרווין היה יודע לאן הוא עתיד לזרוק אנשים, כדי שלא יסתפקו בפירורים של החיים.

פרס היצירה ע"ש מרווין ריינשטיין לשנת תשע"ז

אילת אטינגר

"דור מחדש ויוצר איננו זורק אל גל האשפה את ירושת הדורות ... יש שהוא נאחז במסורת קיימת ומוסיף עליה. ויש שהוא יורד לגלי גרוטאות, חושף נשכחות, ממרק אותן מחלודתן, מחזיר לתחייה מסורת קדומה שיש בה כדי להזין את נפש הדור המחדש"
(ברל כצנלסון, "מהפכה ומסורת", 1935).

זו השנה השנייה שבה מוענק לתלמידי תואר שני פרס היצירה ע"ש מרווין ריינשטיין ז"ל, שהועיד את עיזבונו למתן מלגות לעבודות מצטיינות בתחומי התרבות היהודית. פרסמנו קול קורא שבו הוזמנו הסטודנטים להגיש יצירות מתחומי האמנות הוויזואלית והמילולית, ואלו הוגשו בעילום שם. ועדת השיפוט, בראשות ד"ר אילת אטינגר, כללה את פרופ' רפי וייכרט, עידיט לבבי גבאי, ד"ר אילה צור וד"ר חגי רוגני.

בסוף תהליך הבחירה הוכרזו הזוכים, שיצירותיהם לקוחות - דרך מקרה - משלושה ז'אנרים שונים: **במקום הראשון זכה אילון צור** מהתכנית לייעוץ חינוכי, על צמד השירים "קין" ו"הבל", היוצרים יחידה תמטית שנקשרת למסורת ארוכה מאוד בשירה העברית לדורותיה (ובשירת העולם), זו של העיסוק במשפחה המקראית הראשונה. באמצעות מונולוגים דרמטיים, המעמידים קטעי תחושות, ציורי לשון ורמזי מעשה, מצטיירים שני דיוקנאות מרתקים של קין והבל, המעוררים את הקורא לבחון מחדש את התייחסותו לתוקפן ולקורבן ולתפקיד שהם ממלאים בחברה.

במקום השני זכה שלומי ללוש ממסלול "אמן-מורה" בתוכנית להוראת מדעי הרוח והאמנויות בגישה רב-תחומית, על הציור "איש ערום ושחור כפחם". מדובר בציור איכותי בשפתו ובתכניו שבמרכזו שאלות על מסעו וגורלו של היוצר ומשמעות החיים במרחב היצירה - הסטודיו. ברקע מיתוס מצדה, סיפור עקידת יצחק ורמזים לשאלות בין דוריות ביחסים בין אב לבנו - כעולה אף מסיפור 'רבי עקיבא והמת' (כלה רבתי פ"ב) ממנו שאול שם היצירה.

במקום השלישי זכה עידן מורים, מתכנית מוסמך בהוראה לביה"ס העל-יסודי M. Teach, על הסיפור הקצר "אה דורה מוחמד אה דורה מוחמד". בעשרה פרקים-סעיפים קצוצרים, הנעים בין הפרוזאי-דיווחי לפיוטי, הועמד ביצירה דיוקן מרתק של ההווה הישראלית הפוסט-טראומטית, תוך שהמחבר הטיח והתיך אזכורי אירועים היסטוריים ופואטיים לכלל בלילה של יורה אסוציאטיבית רותחת, והציג תמונה אפוקליפטית של שני העמים בארץ הזו. יישר כוח לזוכים ובהצלחה בהמשך.



אלי שמיר
דיוקן הדדי בנוף עם מראם סירחאן
2016
שמן על בד
105x180

עוד ביום בו נולדתי
 החל לבוא אלי סופי לאט לאט,
 ומות חדש ומפלא נהר ונפער בי.

אני כמעט זוכר צפור אשר הנמיכה עוף
 וצווקה
 איך שפסקה הרוח מרחישתה
 לכבוד אמי אשר כבה בכיה.

ואף כי עד עתה עוד לא בלטה עלי העת,
 יום אחר יום ועוד יום אני יושב ומחשב
 קיץ ועוד קיץ ועוד קיץ ועוד קיץ
 הקרב ובא.

ובנשימה עצורה,
 לא מלה
 ובשקול הפנימי בי שותק,
 אני מתחיל בחצית הלילה

בתוך סירת עץ קטנה
 אני חותר ביים של אדמה, אשר יבשה
 תנועה אחר תנועה ועוד תנועה,
 מבלי להתקדם,
 ואני כבר בקשי נושם.

לבדי
 נותרתי בשדה הטרשים,
 דמי אשר באדמה,

כמו מתוך דממה
 חלחל ימים רבים

ומאז אחד ועוד אחד
 אלי נאספים האנשים.
 כאן עמק, כבר מזמן עולה כוחנו
 על אלה שמעלינו מהלכים.

ודאי שמעתם על אחי,
 שהוא שהמציא את ההרג,
 או על הורי,
 החתומים על הבכי ועל הבושה,
 אני הוא שרשום על השקט,
 על הדממה ועל הפדהמה.

האמת, ששמי הולם אותי מאוד,
 הרי כמעט ואין לי חשיבות

לעולם מזכר אני רק בקסות רוצחי,
 והוא, שזכה גם בבכורה,
 עודנו נע ונד
 על פני האדמה.



שלומי ללוש

רבי עקיבא והמת

מעשה ברבי עקיבא שהיה מהלך בבית הקברות בדרך
 ופגע באדם אחד שהיה ערום ושחור כפחם, והיה טעון
 משא גדול של עצים והיה רץ כסוס. גזר עליו ר' עקיבא
 והעמידו ושאלו על מעשיו. אמר לו: "מת אני, ובכל יום
 פוקדים עליי מלאכי חבלה הממונים עליי לחטוב עצים
 ושורפים אותי בהם. וכל כך למה, מפני שעברתי על
 כל מצוות התורה." אמר לו ר' עקיבא: "כלום שמעת מן
 הממונים עליך אם יש לך תקנה להיפטר מפורענות זו?"
 אמר לו: "שמעתי שהיו אומרים: אלמלי היה למסכן זה
 בן שעומד בתוך הקהל ואומר קדיש והקהל עונים אחריו
 אמן, מיד היו פוטרם אותו מן העונש."

(על פי מסכת כלה רבתי פרק ב')

<<

שלומי ללוש

איש עירום ושחור כפחם

2016

שמן על בד

144X110

נכנעה, "התקרב ע'סאן, "שווה גירוש?" "היא בין תל אביב למדבר. צרף אותה אלינו." קל כל כך. רק לא להתמסר לכוח. הפרופסור ניגב טיפה מעל מצחו. בעת שקולו הוגבה. זיעה, הוא תהה, אולי התרגשות, מבוכה. הביט, ועוד טיפה נזלה מהשפתיים הדקות. ריה, אין ספק, ריה.

4

התורן עלה. צפוף פתאום. התקף לב של המפקד הקודם חייב את זך לתפוס פיקוד. טקס קצר להענקת הדרגות תוך אומדן רשימת ההישגים. להוכחה. להוקרה: אל"ף זמן וריתמוס. בי"ת שירים שונים. גימ"ל הפיכה. לשון שהיא לא לשון עם אמונה. ללא מגבעת טרנסצנדנטית. "לא מסכים. עשיתי יותר" אך תהילה היא ביני לביני, כעת הגאולה המחולנת. להבטיח מוטיבציה בקרב הלוחמים. אנחנו הרבה יותר מהולכים עצלים, או אירוניים. כלומר העובדות. גם פה התפוצצו הכי הרבה במאבק הקודם שלהם. אני זוכר גינתי וקירבתי. יהודי טוב. יד מגרשת יד מקרבת.

5

"אבוק, אבוק," אמר הגולם. "גם אבא," ע'סאן הזכיר. הולך בראש הטור. ללא דגלים וחמור. רק פציעה אחת עד כה. ההיא שבמפגש בינו ובין אורי הראשון. בגדר המערכת. לפני הפריצה. הליכה עצלה. הוא זכור ממושג התקיפה הקרב. כלומר רגליים מדדות בחגיגות על מדרכות. ועבריות לא פגומה. מבריקה רהוטה. כמו אצל זך מפקד מהולל. הקריה מנצנצת באופק. הגולם ראשון, חוסם כל אפשרות של כדור לעבור דרכו. בתל אביב מותר לעשות הכול. כלומר לתל אביב מותר לעשות הכול. לחרב, להדס, לקבור, להבליע, להגלות. רק הקריה באופק, מלבדה הכול חשוך. ואור קטן הולך ממול ברחבה. "מרכז תרבות". אורי.

6

זך קורא שירים בשרשרת. מעשן סיגריות בשרשרת. נוח עם פתחי האוורור של החאקי. העיקר המקטרת. כעת היא של השירה. כלומר הלחימה. כלומר משורר לוחם. מפקד. סליחה. יודעים שהולכים להפסיד. עיר עברית. הייתה אספמיה? התכה גולמית שמפצה על אלפיים שנה? הפרופסור נכנס. דיני מלחמה הוא מקריא. זך מהנהן. "יש אסור מותר מול גולם?" שואל זך. נשקם העיקרי. "חי-מת?" רגע,

א-דורה מוחמד א-דורה מוחמד

1

"א-דורה מוחמד א-דורה מוחמד" כעת תורן. תגניב לו את המילה 'יוסי' לצורה. "יוסי א-דורה א-דורה יוסי". לא נוצר הגולם. גולם מחורבן. מספיק ה'דורה' למען התקינות והשותפות, ה-א' מיותרת. "יוסי דורה יוסי דורה". לפני ההתקשות של ע'סאן להפטיר קללה לעבר אורי, התאבק לו הגולם מהאפר לעיסה. פניה מרוטשות, בידה מצלמת טלוויזיה, גוחנת לעבר ידיים לא נמצאות. כעת מסע החורבן מתחיל. "לתל אביב," הוביל ע'סאן, מְפָרֵק עוד חוט מגדר המערכת. מאחוריו מיליציה של נאמנים. נאחזים באבני בטון, סירי אדים, חומצות אמינו, רסיסי קסאם. השדרותם הכירו את יעילות הקסאם על דיוקו כמושא השיגור. לכן מיפו את גוף האדם למען אחיהם העזתים. נשקם מונח. קטן בשביל שדה הקטל הבא.

2

זך פשט מדיו. כיבס את מדי המשורה, קיפל את מדי הצבא. כלומר החליף מקטרת. כעת מסע ההגנה החל. להתאבד על תל אביב לפני הפלישה. במה להנעים ימים אם לא במילים, נשים, רובים. נהגו מחכה למטה. מסדר הלוחמים כבר החל. אין קבלת החלטה ללא אישור פואטי. הרי יש לנקות את הייצור בייצוג. גילח את שערותיו, זקנו הבהיל את מאובק הבלורית. מבט חטוף באלתרמן. נשיקה קלה בגב התמונה. יש ברכה.

3

זיכרון עמום. מגפון. צווחת קולות. דגלים וניצוח התוכחה. אורי ישב קרוב מדי למחברי הלשון בעת ההיא, הרחוקה ממנו. העמימות מרעושה, בעוד הוא מזיל ריר לילה לפני המתקפה. ריה פליטה פיזיולוגית של סיפוק. הופקד על מערך ההגברה בעת ההיא. נצמד לשורה ראשונה על מנת להיחדר במילותיו של הפרופסור. נמוך קומה, גמלוני בהליכתו, כמו לבדר את העין בנחת שנייה לפני הריכוז. "פתח תקוה

איך משורר כותב במדבר

איך משורר כותב במדבר
הוא הופך מבועי
לדם המלים הנגר
הוא הופך תשוקתו והופך בשלוננו
לנהר המלים שמרוה צמאוננו

אני אבדוק. "מי הגולם?" "המודיעין טוען: מוחמד יוסי א-דורה." "הרצח שלו הוא קונספירציה. הוא מותר לכל אקדח." "נדמה לי שהוא באמת נרצח. רק שהסיבה היא לא כה פשוטה. מרוחקת מבינת אנוש." זקנו אבד לו בעת הנגיעה בסנטרו.

7

ככה סיכמו ביניהם. שהתכלית הפשוטה היא לבטא. לא מתוך הגבהה לא מתוך הנמכה. אין דגלים. אין חמורים. אין המנון. אין נאומי ניצחון. אין משפט ניצחון. אם כי ע'סאן התנגד למסורת האינות. הרי יש תורת השלילה. לפי לוי בן גרשון. רק מכורח החנק אנו פועלים. לאחר מכן נעזוב.

8

נרמסו ברגליו. הגולם. נתקע עדיין בתנוחה של הגחון התר אחר הגוף המכסה. המצלמה בידו. שידורים מחזוריים של כדור. וצעקה. והנה הקריה נצורה. לפי התוכנית. מערכות העיתונים ראשונות, ללא סדר חשיבות. לאחר מכן המוזיאון. ההשכלה. הרחובות המשתרכים האלו. וגם יפו כולל הים התייבשה.

9

כעת כתב כניעה. "העיר העברית הראשונה נפלה מפלט לאלימות המדברית והבערות לכן מוסרת את שטחה וזיכרונה למיליציה שדרות-עזה. בפיקוד הלא פיקוד של מוחמד יוסי א-דורה." ללא ה-א', היא מיותרת. טען ע'סאן. ללא א' ניקה זך. אורי נגע בזקנו של זך. "לא נלאה בך". אך הנה עינוי קצר ימים. תפס המקטרת וזרקה. כולל שבירת רגלו. לא להליכה ולא לסמל הזיהוי. נוזל התיז ע'סאן. אורי העיף מבטו.

10

הגולם לא קם על יוצרו. מאחר שלא הושלם. כלומר מת ממש. עדיין גחון, מקרין אינסוף. מתהלך גמלוני ועצל על מדבר חדש. נפלא.

לא נאה להיות ידוע

לא, לא נאה להיות ידוע,
לא זה אלי שיאים ירים
לשמר פתבי היד – גרוע,
אין לחיקם בקלסרים.

קדות יוצר היא הגשמה
לא הצלחות מדברות
בושה היא, בלי לומר דבר-מה
להתפרסם בכותרות.

כנוף שלא רואים בו נייע
המתחבא בערפל,
המסתורין אותה גביע
את צעדיה ימלל.

האחרים בעקבותיה
כל צעד ישמרו בשביל.
נסיקותיה צניחותיה –
ביניהן אל נא תבדיל.

אסור ואף לרגע קט
להראות פתאום כבלוף.
להיות מלא חיים בלבד,
להיות וזהו, עד הסוף.

מרוסית: אלכס פולישוק

1956

צייד

מעולם לא רדפתי אחר מלים
כל מה שחפשותי
היו הצללים שלהן
ארכים, בסופים,
נגררים בכח השמש בעשב,
נהדפים בכח הירח לים;
מעולם לא עסקתי בצייד
מלבד אחר צללי המלים –
זהו ציד מעשה אמן
שלמדנו מפי זקנים
שיודעים
מתוך מלה
שאין דבר יקר
מצללים
אשר נעלמו
מהמלים אשר מכרו את נשמתן.

מרומנית: משה ב. יצחקי

מתוך הספר: תקווה מתחת לשמש אפורה, שיראה אור בקרוב בהוצאת "קשב" לשירה

רפואה שלמה

"יש לך מוח נקי",
 אמרה לי הנורולוגית
 בעודה מתבוננת
 בצלומי הגלגלת
 והפנתה אותי לקרדיולוג.
 ואני חשתי לעצמי
 כמה רחוק מדע הרפואה
 מדיוק, מהבנת הנסתר
 שבין קפלי וכפלי המוח
 לבין חדרי הלב
 הסמויים מן העין.
 הקרדיולוג שהתבונן
 בתוצאות האקו ובאלה
 של מבחן מאמץ
 אמר לי: "הלב שלך די חזק
 בהתחשב בשנת היצור שלו,
 רק הפעימות קצת חלשות
 ולא סדירות." "ד"ר" אמרתי לו,
 "לבי לא באן, מה שאתה שומע
 הוא הדהוד לב אחר שהותרתי
 חפון בפרח הלילה, ברקפת
 באדם הקזה." "אדוני", אמר לי
 הקרדיולוג בחמלה של קברן:
 "מוטב שתחיל לכתב שירים"

שירים הם לפעמים געגועים

לפטפט מתוק של תינוקות
 משוחחים בכבד ראש עם
 שחר,
 בקה,
 אור,
 ראשון.
 שירים הם לפעמים אתות
 עצור של S.O.S
 מפנסו של גבר מסקס
 בג'ינס כחל בצצהרי היום.
 שירים הם לפעמים
 מלמול צרוד,
 מריה,
 חמוץ,
 מתוק
 של זוג זקנים מישיבים
 בדעתם על הספסל
 בצל,
 על סף הדמדומים.
 שירים הם לפעמים
 תמיד געגועים

ואש תמיד
 של נסיון בושל לפקח
 לכל עובר וסב
 עוד זוג עינים עצומות
 אל שהיה היה
 אל מה שיש,
 וגם, אולי,
 אל מה שבהכרח,
 קבל,
 אבל
 אתה יודע:
 בוא יבוא.

שלומי ללוש

בֵּית אָבֶל

גֶּשֶׁם מְעַרְבֵי בְדָמְעוֹת
מְמִיט רִגְבֵי אֲדָמָה,
אוֹחֲזִים אֶף מַעַט
בְּבוֹר הַנְּחֻשָׁף,
צָחוּק קְלוּשׁ בְּזוּיֵת פֶּה
מְרִטִיט,
מְבַשֵּׂר אֶת סוּפוֹ.
וְאֲנִי טוֹב לִי
בֵּית אָבֶל
מַלְכָּת.



שלומי ללוש
בית הקברות 2
2015
שמן על בד
58.5x76.5

כפיר מלכא מעצב גרפי, מעצב גליונות קו נטוי משנת 2011. בוגר המחלקה לעיצוב גרפי במרכז האקדמי לעיצוב ולחינוך ויצ"ו חיפה.

מאשה דוב ילידת 1984, עולה מברית המועצות. סיימה תואר ראשון ב־B.Ed באמנות והוראה ובשנה זו סטודנטית בתואר שני M.Ed במסלול אמן-מורה במכללת אורנים. יוצרת ומתגוררת בעפולה.

מופיד סידאוי (אבן אל-ח'טאף) סופר ומשורר, עורך הירחון الإصلاح (אל-אצלאח - תיקון) לתרבות, ספרות, הכרה ותיקון. מלמד באורנים שפה וספרות ערבית וספרות ילדים.

מיכל ברשישט בת 24, גדלה בכפר ורדים, גרה בשכונת הדר בחיפה. סטודנטית שנה ב' במכון לאמנות במכללת אורנים. יוצרת מגיל צעיר, בעיקר בציור ובפיסול, לאחרונה גם בוידאו-ארט ובציולם.

מיקי צדיק

יוצרת. מורה לאמנות בביה"ס הניטויי- תפן. מדריכה פדאגוגית במכון לאמנות באורנים. בוגרת לימודי B.Ed באמנות ו M.Ed במסלול הרב תחומי במכללה האקדמית לחינוך, אורנים.

משה ב. יצחקי

משורר, מהמייסדים והעורכים של 'קו נטוי', פרופסור לספרות, דיקן הפקולטה ללימודים מתקדמים באורנים, פרסם עד כה שבעה ספרי שירה ואת הספר שפל החושים, תרגומי שירה מאת המשוררת הרומנייה אנה בלנדיאנה.

מריה סאלח מחמיד

סטודנטית שנה ד' במכון לאמנות באורנים. הציגה כבר בכמה תערוכות ולאחרונה השתתפה ביריד צבע טרי 9. יוצרת ומתגוררת באום אל פחם.

נגו'אן זועבי אמנית. בוגרת המכון לאמנות באורנים וזוכת פרס הצטיינות לפרויקט הגמר בשנת 2011. חיה ויוצרת בארצות הברית. מורה לאמנות במרכז לאמנות עכשווית בניו ג'רזי, ארצות הברית.
ב2016 זוכת פרס Robin Larsen spirit of Hope's Art, NJ.

נועה לוין חריף עוסקת באמנות: רישום, ציור, וידאו ארט וכתיבת שירה. בוגרת התואר השני במסלול אמן-מורה בתכנית להוראה רב-תחומית במדעי הרוח באורנים. בוגרת המחלקה לעיצוב תעשייתי באקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל.

נופר לוי סטודנטית שנה ב' בחוג לאמנות, עוסקת בציור ורישום. מתעניינת בתופעת הדיסוננס הקוגניטיבי ובקשר שלה לציור הסוריאליסטי.

סופיה קליוקין

בוגרת תואר ראשון בחינוך יסודי, ספרות ותאטרון במכללת אורנים. לומדת לתואר שני באורנים במסלול הוראה רב תחומית הומנית. גרה, יוצרת ומחנכת בחיפה.

סיגל מזל

סטודנטית שנה ד' במכון לאמנות באורנים.

סיסאי בן פסח

עלה לישראל מאתיופיה ב-1985. למד באורנים. יועץ חינוכי ומורה. עוסק גם ב"כתיבת שירים ומחקר בתחום המסורת של העדה הקדושה שאני יוצא חלציה, ואשר הגלתה עמה מסורת מימי בית ראשון ועד ימינו אנו, תוך השוואה למסורת הכתובה שנפוצה בקרב שאר אחינו בני ישראל."

סמדר אליאס

בוגרת החוג לאמנות באוניברסיטת חיפה. סטודנטית במסלול הסבת אקדמאים להוראה במכללת אורנים.

עודד הירש

אמן, מורה במכון לאמנות באורנים, יוצר ומתגורר בחיפה.

עומר ולדמן

בן 22, סטודנט שנה ב' בחוגים ללשון העברית ולספרות עברית באוניברסיטה העברית. מבקר שירה ב"הארץ" ועורך לשון. פרסם שירים, פרוזה, רשימות ומחזה קצר בעיתונות היומית (הארץ, מעריב) ובכתבי עת (הו!, עיתון 77, הבה להבא, מאזניים, כתובת ואחרים).

עידית לבבי גבאי

אמנית, מרצה בתואר השני באורנים, עורכת-עמיתה וממייסדות 'קו נטוי'.

עידן מורים

תלמיד לתואר שני במסלול M.Teach. חי את המשפט "השפה היא צורה מאורגנת של גמגום."

עפרי שהם

סטודנטית תואר שני באורנים בתוכנית ייעוץ חינוכי.

פרדוס חביב אללה

בת 35. מנהלת בית ספר טכנולוגי נעמת בכפר עין מאהל. אם לשלושה. בוגרת אוניברסיטת חיפה בספרות עברית והשוואתית וסטטיסטיקה. בעלת תואר שני בחינוך לשוני - לשון עברית, המכללה הערבית בחיפה. כותבת שירה ערבית.

צביה גולן

בוגרת ותיקה מאד של מסלול הסבה לחינוך מיוחד משנת 1988. הייתה מרצה באורנים במסלול ההסבה במשך כמה שנים.

ראובן שהם

פרופסור אמריטוס, חוקר. לימד בחוגים לספרות עברית והשוואתית באורנים ובאוניברסיטת חיפה. פרסם עשרות מאמרים ושבעה ספרים שעניינם חקר השירה העברית החדשה.

רונית ציוני

סטודנטית שנה ב' בתואר השני M.Ed במסלול אמן-מורה באורנים. מלמדת אמנות בבית הספר היסודי, אורנים, ביקנעם עלית.

רותי הלביץ כהן

אמנית, מלמדת במכון לאמנות באורנים ובמדרשה לאמנות בבית ברל. מציגה תערוכות רבות בארץ ובחו"ל.

רותם רובינזון

סטודנטית באורנים בחוג לספרות ולשון לבית הספר היסודי. מתגוררת בנשר. "אני כותבת ומציירת מהרגע שבו אחזה ידי בעיפרון, בגיל חמש בערך."

שלומי ללוש

צייר, מורה לאמנות בבית ספר התיכון אורט עפולה, בית הספר הש"ש כדורי ובחטיבת הביניים ברמת ישי. בוגר המכון לאמנות באורנים 2005. סטודנט שנה ב' בתואר השני בתוכנית הרב-תחומית במסלול אמן-מורה באורנים. זוכה מקום שני בפרס היצירה ע"ש מרווין ריינשטיין לשנת תשע"ו ותשע"ז. יוצר ומתגורר בעפולה.

שלומית אתגר

אמנית רב תחומית. ילידת 1969, נשואה ואם לשלושה, מתגוררת ויוצרת בבית לחם הגלילית. בוגרת לימודי מוסמך בחוג להוראה רב-תחומית במסלול אמן מורה, מכללת אורנים.

שמעון בוזגלו

משורר ומתרגם. פרסם עד כה שישה ספרי שירה. האחרון בהם, "בשירותי הספרייה באלכסנדריה", ראה אור בינואר 2017. מתרגם בעיקר מהשירה ומהדרמה היוונית העתיקה והרומית. מלמד באורנים בחוג לספרות.

שניאור רוכברגר

בן 27, נשוי לרבקי, מוֹכֵה למתמטיקה, ואב לגאולה ולחני. גר בצפת. עוסק בסיוע ארגוני למוסדות חינוך ומלווה קבוצות תלמידים מחו"ל בתכניות להכרת ישראל. בוגר המחזור הראשון בתכנית ללימודי חרדים במכללת אורנים, התמחות בלשון עברית.

שרון שמע עמר

יוצרת רב תחומית כתיבה. אומנות. ליווי יועץ בחשיבה הרב תחומית. התמקדות בלוגרית - ציירת המילים. בוגרת תואר שני באורנים.

תלמה נבו

ילידת ירושלים, למדה ולימדה במכללת אורנים.
עובדת סוציאלית ופסיכותרפיסטית.

יוצרים שתרגומי שיריהם

מופיעים בגיליון זה:

אנה בלנדיאנה

בכירת משוררי רומניה בימינו, כלת פרס משוררים
אירופי 2016 על שירת החירות שלה. ד"ר לשם
כבוד באוניברסיטת קלז'ו-נפוקה. ספריה תורגמו
לשפות רבות. פעילה חברתית ותרבותית. מתגוררת
בבוקרשט.

בוריס פסטרנק

משורר וסופר רוסי יהודי (1890-1960), מחבר הרומן
"ד"ר ז'יואגו". חתן פרס נובל, 1958.

יוסיף אוטקיין

משורר ועיתונאי רוסי יהודי (1903-1944). יצירתו
המפורסמת: "מוט'לה האדמוני". ראו: לאה גולדברג,
אמות, א, 2, 1962, עמ' 3-28.

לאונרד כהן

זמר-משורר-מלחין וסופר קנדי יהודי (1934-2016).
רבים משיריו זכו לפופולריות עצומה, ביניהם "סוזן",
"הללויה", "כציפור על תיל", "קחי אותי לסוף האהבה",
"מי באש", וכן שיר הנושא של אלבומו האחרון, You
Want It Darker, הידוע גם בשם "הנני".